

GŁOS POLSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Cena numeru pojedynczego mk. 120

Redakcja i Administracja: Piotrkowska 106.
Telefon dzienny 199, telefon nocny 799.

Redaktor, lub jego zastępca przyjmują wyłączenia od 5-8 po poł.
Rękopisów nie zamówionych Redakcja nie zwraca.

Grand-Hotel
Niedziela 31 XII

Sala Malinowa

Grand-Hotel
Niedziela 31 XII

Maskarada Sylwestrowa !!! Na trzech piętrach !!!

3 orkiestry.—Niebawale atrakcje.—Niespodzianki.—3 orkiestry.

Bufet obficie zaopatrzony na miejscu. — Początek o godz. 11 wiecz. Wejście tylko przez Grand-Kino. Bilety do nabycia w kasie Grand-Kina oraz u W-go Gostomskiego od godz. 11—2 i od 5—8 wiecz. UWAGA! Wobec ograniczonej liczby biletów, uprasza się o wcześniejsze nabycie takowych.

503-1

CLOU ŁODZI! 31-go grudnia r. b.

W salach kino-teatru „Luna“

Wielki Sylwestrowy BAL MASKOWY

Niewidziane dotychczas w Łodzi atrakcje i niespodzianki!

Co godzina inna niespodzianka!

Kinematograf komiczny—bezustanny śmiech.

Filmowe zdjęcia wszystkich uczestników.

Oryginalne dekoracje i 2 orkiestry!
Bufety na wszystkich piętrach.

Kuchnia parterowego lokalu restauracji „Tivoli“ otwarta przez całą noc.

Bufety obficie zaopatrzone w potrawy zimne, gorące i słodkie.

Zamówienia na stoliki na piętrze i na parterze przyjmuje codziennie Zarząd restaur. „Tivoli“.

Ilość biletów ściśle ograniczona!

Bilety wcześniej do nabycia codziennie w kasie kino-teatru „Luna“ od godz. 5-jej po poł. do godz. 10-jej wieczór.

W niedzielę, dn 31 b. m. o godz. 11-jej rano odbędzie się w Do-
mu Starców, Pomorska (Średnia) 56

nabożeństwo żałobne

dla uczczenia b. p.

JAKÓBA ROZENTAŁA

na które zaprasza rodzinę, krewnych i przyjaciół zmarłego oraz człon-
ków Towarzystwa

09-1

ZARZĄD.

Atelier Artistique de Chapeaux
polskie

Wieczorowa i wizytowa Kapelusze.

Dzielnia 3, fr., II piętro.

857-2

Z okazji siedmiesiątej rocznicy urodzin swego szefa, personel firmy **NATAN KOPEL** ofiarowuje na **Łódzkie Żyd. Tow. Dobroczynności** mk. 100,000. 606

Dr. H. Rożaner

Chor. skórne, wenerycz. i moczopłciowe

Dzielnia nr. 9.

Przyjm. od 9-11, i 4-8; panie od 2-4

O odszkodowania i gwarancje.

Sprawa odszkodowań niemieckich podczas świąt nie posunęła się ani na krok. Pomiędzy rządami Poincaré'go a Bonara Lawa nie przyszło dotąd do porozumienia. Natychmiast po Nowym Roku mają być wznowione układy, w których ma wziąć udział także Mussolini. Tymczasem zaszedł wypadek, który na szalę francuską dorzucił niewielki ciężarek.

Komisja odszkodowań uznała, że Niemcy nie dopełnili obowiązkowej dostawy drzewa dla Francji, nadto zaś trzema głosami przeciw jednemu angielskiemu orzekła, że jest to ze strony Niemiec rozmyślne uchybienie, co też komisja oznajmia formalnie interesowanemu rządowi. Prasa francuska podnosi uchwałę komisji, czerpiąc z niej argumenty za represjami, prócz tego z zadowoleniem zaznacza, że włoski punkt widzenia coraz widoczniej zbliża się w kwestji odszkodowań do francuskiego.

Atoli rząd Bonara Lawa, jak dotąd, zawiódł nadzieje francuskie. Nie chce on słyszeć o okupacji Ruhry, o ustanowieniu linii celnej pomiędzy Nadrenją a Rzeszą niemiecką i t. p. projektach. Uznaje on, rzecz prosta, potrzeby pewnych zastawów, lecz znaczenia czysto ekonomicznego — bez charakteru okupacyjnego. Śmieszne i zgoła fałszywe były rozpowszechniane wersje, jakoby tylko Lloyd George paraliżował politykę Poincaré'go względem Niemiec i jakoby opinia angielska stała w tym

sporze po stronie Francji. Z wyjaśnienia Bonara Lawa oraz z przemówienia autorytetu liberałów — Edwarda Greya, widać, że cała opinja polityczna Anglii jest przeciw rozszerzaniu okupacji francuskiej w Niemczech, wogóle przeciw represjom militarnym i że w kwestji kontroli gospodarki finansowej Niemiec uznaje żądania Poincaré'go za zbyt wygórowane.

Co zaś do określenia sumy odszkodowań, to wciąż jeszcze istnieje nadzieja, że Ameryka da się nakłonić do zaniechania swej abstynencji. W ostatnich dniach udał się do Stanów Zjednoczonych angielski minister skarbu Stanley Baldwin, aby z rządem Hardinga ustalić sposób spłaty długu, należnego Ameryce.

Tymczasem polityka Bloku Narodowego i Poincaré'go spotyka nową przeszkodę ze strony zgola nieoczekiwanej. Oto Clemenceau, który powrócił w tych dniach z Ameryki w wywiadzie ze współpracownikiem „Petit Parisien“ wypowiedział poglądy zgola sprzeczne ze stanowiskiem bloku, z polityką okupacji i represji. Oświadczył się stanowczo przeciw okupacji Ruhry i jest za oddaniem sporu angielsko-francuskiego w kwestji odszkodowań niemieckich pod arbitraż prezydenta Hardinga. Stary tygrys, który tak nagle zlągódnił za oceanem, jest zdania, że Francja może wiele poświęcić dla zyskania przyjaźni angielskiej i amerykańskiej.

Jeszcze przed kilku miesiącami

KA-KA-DU Kabaret artyst.
pod dyr. Wł. Lina
w Manteufli, Zachodnia 45.

Noc Sylwestrowa w KA-KA-DU.

Zamówienia na stoliki przyjmuje kancelarja codziennie od 4 do 6-jej po poł. i od 10 wiecz. 853

oczekiwano powrotu do władzy Clemenceau, który miał pokazać Poincaré'mu, jaką powinna być polityka silnej ręki w stosunku do Niemiec. To też rozczarowana „Action Francaise“ o sędziwym polityku pisze:

„Pojechałszy do Ameryki, aby przekonać amerykańców, p. Clemenceau wraca przez nich przekonany. Lepiej byłoby siedzieć w domu.“
Vigil.

Uroczystości noworoczne w Warszawie.

WARSZAWA, 29 grudnia. (Tel. od nasz. koresp.). W dniu 1 stycznia 1923 r. Prezydent Rzeczypospolitej przyjmie w Belwederze o godz. 9 min. 30 życzenia od rządu z prezesem rady ministrów na czele.

O godz. 9 min. 45 złożą życzenia marszałek sejmu i marszałek senatu.

O godz. 10 przyjęty będzie przez Prezydenta Rzeczypospolitej J. E. ks. kardynał Aleksander Kakowski, arcybiskup metropolita warszawski, prymas polski.

O godz. 10 min. 30 odbędzie się uroczyste nabożeństwo w katedrze św. Jana, na którym będzie obecny Prezydent Rzeczypospolitej, rząd w pełnym składzie, oraz marszałek sejmu i marszałek senatu.

Po nabożeństwie Prezydent Rzeczypospolitej w asystencji rządu, marszałka sejmu i marszałka senatu i najbliższego otoczenia, uda się do Zamku, gdzie w Sali Rycerskiej przyjmie życzenia od korpusu dyplomatycznego, a następnie w sali Asamblovej przyjmie życzenia od duchowieństwa polskich i senatorów oraz przedstawicieli urzędów cywilnych, wojskowych, samorządowych oraz instytucji społecznych.

O godz. 12 min. 30 na Placu Zamkowym Prezydent Rzeczypospolitej odbierze raport od dowodzącego paradą i przejdzie przed frontem oddziałów wojskowych, poczem uda się pod pomnik Mickiewicza, celem złożenia wieńca oraz przyjęcia defilady oddziałów wojskowych.

— 00 —

0000 Pierwszy raz w Łodzi. 0000

TEATR MINIATUR

Mechaniczno-artystyczne marionetki pod kierownictwem p. **TADEUSZA LESZCZYCA**, artysty dram. i reżysera.

W sobotę, 30 b. m., o godz. 8 i 7 po poł. i w poniedziałek, dnia 1 stycznia o godz. 8 po poł. 864-2

0000 POLSKIE 0000

Betleem

W repertuarze: Lekarz mimo woli Moliere i Młynarz i jego córka.

D. D. Fried Pijcie najlepszą 856-3

ChOROBY wewnętrzne i dzieci

przebrodzą się na

ul. Sienkiewicza 37

godz. przyjmo od 8-12

Herbate E.W.I.G.

żądać wszędzie, Unikaj fałszyk

tów. Reprezentacja na Łódź i okol.

866-2; Tow. „Poitrade“ Piotrkowska 88 tel. 6-34

J. BAUDOUIN DE COURTENAY.

Na marginesie niedawnych dni.

V. Pajdokracja czyli smarkaczo-władztwo.

W „odrzuceniu żywiołowym“, inscenizowanym na ulicach i placach Warszawy 11 grudnia przeciw „żydowskiemu elektowi“, przeciw potępienym przez „kluby narodowe“ posłom i senatorom, przeciw prawu i konstytucji, przeciw dyplomatom zagranicznym i przeciw godności Rzeczypospolitej, pierwsze skrzypce trzymała młodzież szkolna, zarówno „akademicka“, jak też ze szkół średnich. Młodzież ta wymagała, ażeby bez jej sankcji nie przechodził w Polsce żaden dostojnik. Ten tylko ma prawo rządzić w Polsce, kto uzyska aprobatę „działawych szkolnej“. Tak jej podszeptano, tak w nią wmiawiano z różnych stron. Zamiast przy nadarzającej się sposobności zaznajomić młodzież z konstytucją i rozwijać w niej poczucie i posłuch prawa, starano się nastroić ją przeciwprawnie i przeciwpaństwowo, a następnie wywleka ją na ulicę dla ulicznikowskiego demonstrowania zapomocą rzekomych metod „faszystowskich“.

Było to uprawianie zarówno oclukracji czyli motochłownictwa, jako też pajdokracji czyli smarkaczowładztwa.

Takie objawy nie mogą być chyba cierpiane w żadnym państwie, szanującym się i pragnącym się uchronić od zguby państwu. To też nie dziwnego, że władze państwowe, mające do czynienia ze szkołami postanowiły zarządzić śledztwo nad politykującą przeciwpaństwowo młodzieżą i nad jej kierownikami, o ile grali rolę podżegaczy i podszezwaczy.

Zamiast poprzeć te usiłowania władz, całkiem uprawnione zarówno z formalnie prawnego, jako też z moralnego stanowiska, niektórzy publicyści, narzekający zwykle na rozprzeżenie i anarchię i nawołujący do stworzenia „silnej władzy“, narzucili się z całą wściekłością na władze zwierzchnie ministerstwa oświecenia publicznego, oskarżając je o stosowanie „metod apuchtynowskich“, o „inkwizytorstwo“ i inne szpejne zakusy, nie licząc z polskością, a dopuszczając jedynie najeżdźców i gnębieli narodu.

A działało się to jeszcze w przeddzień mordu, dokonanego na pierwszym prezydencie Rzeczypospolitej, który to mord był tylko ostateczną konsekwencją całego tego splotu niecznych potwarzy, kłamstw, oszczerstw i zamachów.

Popisy ulicznikowskie rozwydrzonej gawiedzi małoletniej porównywało z wyprawą krzyżową dzieci na początku wieku XIII twierdzono, że „szał historyczny żydów, socjalistów i wyzwolenców zaczyna się pastwić nawet nad dziećmi, porwanymi wichrem gniewu narodowego, a wyrażającymi swój ból w formach żywiołowo-dziecinnych i mniej lub więcej niewłaściwych“.

A nie zapominajmy, że „dzieci“ te, występujące z pałkami i rewolwerami, były kierowane i balamucione przez podszezwaczy, którzy doskonale całą tę tragedię obmyśleli.

Był to jednak tylko „przykład młodej i nferoztropnej, ale czystej w swych najgłębszych źródłach egzaltacji“, a protest przeciwko tworzeniu z młoców bojówek anarchistycznych nazwano „wołaniem brauningowych bojówek i potomków Szeli o harap przeciw młodzieży“.

Na policję polską „rzucano pioruny“ rzekomo tylko za to, że „do dzieci polskich strzelac nie chciała“.

„Władze pozwoliły się steroryzować wrzaskom wściekłości lewicowej i zaczynają uprawiać politykę ostrych represji przeciw młodzieży szkolnej“.

A tymczasem ta niewinna i nieskalana „młodzież, słysząc na każdym kroku jęk duszy polskiej, echo żydowskiego policzka, pomruk sponiewieranego godności narodu, szepc rozpaczliwy, że niema wyjścia z chaosu, wybiegła z swym patriotyzmem, swym rumieńcem, swym gniewem dziecięcym na ulicę“.

A wszystko to miało być skut-

kiem wyboru prezydenta, wyboru dokonanego całkiem prawnie i konstytucyjnie.

A już chyba wprost na profanację zakrawa twierdzenie, że ów „odrzucenie młodzieży“ był skutkiem tego, że była ona „wychowana na hasłach „Ody do młodości“, „romantyczna hymnem duszy narodowej, karmiona tryumfem Polski niepodległej“, a obecnie została „wstrząśnięta do głębi krzykiem rzeczywistości, z której wyłaniają się chytrze uśmiechnięte twarze połów i senatorów nalewkowskich, jako władców Rzeczypospolitej“.

„Co tam działo się szkolna wie o „obowiązujących przepisach konstytucji? Ona wie tylko, że Polsce zadano gwałt“.

Jeżeli ta „niewinna działość“ nie wie nic o przepisach konstytucji, to należało ją właśnie o nich pouczyć i w ten sposób przeciwdziałać braniu udziału w zbiegowiskach łobuzów, uliczników i podejranych drabów. Trzeba było podkreślić z naciskiem, że tam, gdzie postąpiono bez żadnego zarzutu prawnie i konstytucyjnie, tam nie może być gwałtu. Na takie pouczenie było dosyć czasu, od dnia obioru prezydenta w sobotę do dnia jego zaprzysiężenia w poniedziałek.

Pouczona w ten sposób „działość szkolna“ nie „wyczuwałaby“ „swą wrażliwością dziecięcą“, że „stała się jakaś wielka krzywda narodowi, że upokorzono ojczyznę“.

Wobec tego trzeba mieć istotnie wielką odwagę, ażeby twierdzić, że „ktoś sądzą chce postawić lawę i wysłać inkwizytorów politycznych przeciw dzieciom“ że „to wszystko brzmi tak, jakby zaszeleściły „wilcze bilet“ „czasów apuchtynowskich“, i że jest to tylko „jeden instrument z całej orkiestry usmierzenia“.

Mamy więc entuzjastyczny dytyramb na cześć rozruchwalonej młodzieży, uprawiającej rokosz przeciw urzeczywistnieniu przez powołane do tego czynnik praw, zawartych w konstytucji Rzeczypospolitej polskiej.

Jest to sankcjonowanie smarkaczowładztwa czyli pajdokracji, bez której łaskawego zezwolenia nie może być uchwalone żadne prawo w Polsce, a przedewszystkiem nie może być wybrany pierwszy dostojnik Rzeczypospolitej.

Ten wpływ pajdokracji w społeczeństwie polskim (a może także i w innych społeczeństwach) datuje od dość dawna.

Pamiętam czas przedpowstańcowy, 1860 — 1863. Młodzież szkolna odgrywała wtedy wybitną rolę.

Kiedy na wiosnę r. 1861 opuszczaliśmy Warszawę Muchanow, były kurator okręgu naukowego, młodzież szkolna, zgromadzona przed dworcem kolei, urzędziła mu kościor muzykę.

W czasie zaburzeń ulicznych w r. 1861 młodzieży szkolnej, zdaje się od klasy 5-ej począwszy, powierzono pieczę nad porządkiem w mieście i zaopatrzone ją w przepaski i odznaki na czapkach z napisem: „Straż obywatelska“.

Znajdując się w towarzystwie kilkunastu obywateli ziemian powiatu stanisławowskiego, a mając wtedy lat 16, pozwoliłem sobie przemawiać do nich ostro, po prostu kpałem ich, a oni wysłuchali tego w milczeniu, nie przywołując mnie do porządku.

Student ówczesnej akademii medycznej, wcielonej następnie do Szkoły Głównej, jako jeden z jej wydziałów, Sokulski, który odegrał później w styczniu r. 1863, bardzo wybitną rolę przy określaniu stosunku Szkoły Głównej do powstania styczniowego, znajdując się w r. 1861 na zebraniu obywateli gubernji lubelskiej, pozwolił sobie przemawiać do nich bardzo ostro i traktować ich z góry, a oni wysłuchali tych zachwalanych uwag z respektem i w skupieniu ducha.

Co więcej, sam margrabia Aleksander Wielopolski, nie robiący sobie ceremonij ze starszym pokoleniem, na początku swej dzia-

Dziś Niewiadomski staje przed sądem.

Zażądał wyznaczenia obrońcy. — Został nim adwokat Kijeński. — Postowie na procesie.

WARSZAWA, 29 bm. (Telef. od nasz. koresp.). Morderca pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej, który dotychczas wzbrał się przyjąć obrońcę i zrzekł się powołania świadków dowodowych, zmienił wczoraj stanowisko. Niewiadomski złożył mianowicie deklarację następującą:

„Wprawdzie w pierwszej chwili zrzekłem się świadków dowodowych i obrońcy; ponieważ jednak w interesie publicznym leży dokładne wyjaśnienie sprawy, a mam podstawę do obaw, że bez udziału adwokata jako osoby urzędowej wyjaśnienie to mogłoby nie być zupełne — przeto upraszam o wyznaczenie mi obrońcy z urzędu“.

Wobec tego sąd wyznaczył dziś obrońcę z urzędu w osobie adwokata Kijeńskiego. W kuluarach sądu i wśród obrońców przewidują, że może to pociągnąć za sobą odroczenie sprawy, gdyż obrońca z urzędu może oświadczyć, że nie zna sprawy i jest nieprzygotowany do obrony.

W tym stanie rzeczy wydaje się zupełnie pewnym, że powództwo cywilne rodziny śp. Narutowicza będzie zameldowane i popierane na sądzie przez adwokata F. Paschalskiego.

Wyznaczanie obrońców z urzędu zwykle dokonywał się przez powoływanie ich według porządku alfabetycznego nazwisk. Wyznaczenie adwokata Kijeńskiego jest wobec tego dość niezwykle. Wiadomo, że rodzina zamierzała przedstawić adwokata Kijeńskiego jako obrońcę oskarżonego.

WARSZAWA, 29 bm. (Telef. od nasz. koresp.). Wobec szczupłości sali sądowej, kancelaria sejmowa otrzymała do rozporządzenia klubów tylko 12 biletów wejścia na proces Eligjusza Niewiadomskiego. Wskutek zainteresowania, jakie w kołach parlamentarnych wzbudziła sprawa mordercy pierwszego prezydenta Rzeczypospolitej, kancelaria sejmowa czyni starania o powiększenie liczby tych biletów.

Odezwa gen. Sikorskiego do urzędników.

WARSZAWA, 29 bm. (Pat.). — Do wszystkich panów urzędników i funkcjonariuszów państwowych: „Przyjmując w obecnym ciężkim położeniu odpowiedzialność za rząd w państwie zwracam się do wszystkich panów urzędników i funkcjonariuszów państwowym z wezwaniem ścisłego wypełniania przyjętych obowiązków, rzetelnego i szczerego współdziałania przy budowie Rzeczypospolitej, a w szczególności do przestrzegania zasad, których od podległych mi władz i urzędów w głąb będę:

- 1) bezwzględnej karności,
- 2) systematyczności i sprawności w pracy, wykluczającej szkodliwy system biurokratyczny,
- 3) inicjatywy w działaniu oraz zdecydowanej woli w przeprowadzeniu zamierzeń;
- 4) bezwzględnej surowości w stosunku do siebie i podwładnych,
- 5) jaknajdalej posuniętego obiektywizmu państwowego, który wymaga od każdego urzędnika zrzeczenia się w służbie sympatii i zobowiązań partyjnych.

Dziś każdy urzędnik jest żołnierzem na posterunku — jedyną sprawą, której służy i broni, jest tylko i wyłącznie interes państwa.

Kto nie poczuwa się, ażeby mógł w tych warunkach sprostać obowiązkowi, winien sam zgłosić swoje ustąpienie, nie czekając aż go usuną zwierzchnicy.

Przy wykonywaniu czynności urzędowych, urzędnicy zawsze winni o tem pamiętać, że są sługami państwa i społeczeństwa, i że pierwszym ich obowiązkiem jest stać na straży obowiązujących ustaw i przepisów i świecić przykładem poszanowania praw, których są obrońcami i wykonawcami.

Urzędnik na każdym posterunku winien zapoznać się i wzyć się w potrzeby społeczeństwa, a dając z całą konsekwencją do przeprowadzenia wytkniętego celu nie ograniczać się do bezdusznego, względnie formalistycznego załatwiania aktów, gdyż tylko utrzymując ścisłą łączność z przejawia-

jącym życia społecznego odwołam się do jego barki zadaniu zgodnym z interesem publicznym. Przy spełnianiu aktów urzędowych poczucie własnej odpowiedzialności towarzyszyć musi każdemu urzędnikowi. — Ucieczka przed odpowiedzialnością za własne czyny urzędowe, spychanie ich na innych, służyć będą za niedołęstwo i opieszałość.

Należy również wykorzystać, usunąć istniejący w administracji państwowej zwyczaj komisyjnego załatwiania spraw jako bardzo szkodliwy, ograniczając go bezwzględnie do ustawowo przewidzianych wypadków.

Ponieważ obecny stan państwa tak ze względów gospodarczych jak i finansów państwowych wymaga najdalej idących oszczędności, dla których racjonalną podstawą stanowi reforma administracji i jaknajdalej posunięte uproszczenie panującego dziś systemu służby, przeto za swój pierwszy obowiązek uważam wystąpienie z zażądaniem inicjatyw w tej sprawie.

Los i byt urzędników i wszystkich funkcjonariuszów państwowych leży mi bardzo na sercu. — Rząd, któremu przewodniczę nie omisszka zrobić wszystkiego, aby zapewnić urzędnikom i pracownikom państwowym odpowiedniego uposażenia i uwolnić ich od troski materialnej, podnosząc jednakże równocześnie bardzo znacznie wymagania stawianych ze strony państwa. Cel ten osiągnąć będzie można dopiero po przeprowadzeniu wydatnych oszczędności w dziedzinie organizacji państwa łącznie z uporządkowaniem budżetu państwowego.

Nie wątpię, że pp. urzędnicy wobec poważnego położenia, a w zrozumieniu ciężkości na nich odpowiedzialności dołożą wszelkich sił i wytrwałości w pracy nad poprawieniem i ugruntowaniem państwowości własnej i spełnią tem samym przypadający im obowiązek względem Ojczyzny i sumienia.

(—) Prezydent ministrów: **Władysław Sikorski.**

— Ministerstwo poczt i telegrafów kończy obecnie akcję w sprawie ostatecznej klasyfikacji urzędów pocztowych w b. zaborze pruskim. Również na ukończeniu jest akcja zmierzająca do ustalenia etatów w tej dziedzinie.

— Ministerstwo poczt i telegrafów, pragnąc zadość uczynić wymaganiom ruchu pocztowego i telegraficznego projektuje w swym budżecie na rok 1923 utworzenie 270 nowych agencji, z których większą część na kresach wschodnich.

Protesty przeciwko nieprawidłowościom przy wyborach.

WARSZAWA, 29 grudnia. (Pat.). Do biura sejmowego nadchodzą z różnych okręgów wyborczych protesty przeciw nieprawidłowościom przy wyborach do sejm w dniu 5 listopada b. r. Protesty te będzie rozpatrywać komisja regulaminowa. Razem jest ich 124 z następujących okręgów:

Bielsk, Pszczyna, Cieszyn po jednym proteście, Warszawa (miasto) 2 protesty, Łomża — 3, Brześć nad Bugiem 18, Łódź (miasto) 22, Wilno 2, Tczew 1, Sandomierz 1, Pińsk 2, Stanisławów 2, Nowogróddek 54, Zamość 1, Toruń 2, Krzemieniec 12, Łódź (pow.) 1, Będzin 1. Autorami protestów są pojedyncze osoby a także grupy i organizacje, m. in. „Związek Proletariat miast i wsi“, „Bund“, N. P. R., „Zw. Państw. na kresach“ i t. d.

O mieszkaniu dla posłów.

WARSZAWA, 29 bm. (Telef. od nasz. koresp.). Donosiliśmy wczoraj o wizycie, jaką wicemarszałek Gdyk wraz z wiceministrem Pomykałskim złożyli prezesowi gabinetu, celem omówienia kwestji braku mieszkań dla posłów, z których część zamieszkiwać musi sutereny.

Generał Sikorski, w odpowiedzi na tę interwencję oświadczył, że zainteresował się już tą palącą sprawą i zamierza przydzielić posłom niektóre objekty rządowe, między innymi — pałac myśliwski w Łazienkach. Ponadto premier polecił przedstawić sobie szczegółowy plan akcji, jaką w tej sprawie zamierza przedsięwziąć urząd mieszkaniowy.

O rozbudowę przemysłu polskiego.

WARSZAWA, 29 grudnia. (Tel. od naszego korespondenta). Przy ministerstwie handlu i przemysłu utworzono komitet finansowo-gospodarczy, którego celem ma być stworzenie podstaw dla uzyskania pożyczki zagranicznej, przeznaczony na rozbudowę przemysłu polskiego.

Sowiety o sytuacji w Polsce.

WARSZAWA, 29 grudnia. (Tel. od naszego koresp.). Zastępca komisarza dla spraw zagranicznych Rosji sowieckiej, p. Konowski oświadczył przedstawicielowi Rösty o ostatnich wypadkach w Polsce co następuje:

Wybory nowego Prezydenta w Polsce nie zmieniły ugrupowania sił politycznych. Wojciechowski, zarówno jak Narutowicz, zostali obrani głosami lewicy i mniejszości narodowej. Ogólna sytuacja daje powód do przypuszczenia, że opozycja prawicowa w Polsce ponownie przeniesie swoją akcję na ulicę. Pomimo, że nowy Prezydent jest zwolennikiem Piłsudskiego, cały szereg okoliczności może go zmusić do zmiany dawnej polityki Belwederu względem republik sowieckich. Nowy Prezydent będzie musiał się liczyć z ostatnimi wystąpieniami narodowej demokracji, która zawsze broniła polityki pokojowej współpracy Polski i republik sowieckich.

Jak widzimy, czerwoni komuniści rosyjscy czują głęboką sympatię dla naszych czarnych komunistów.

Zjazd nauczycielstwa.

LWÓW, 29-go grudnia (Pat.). Dziś rozpoczął się we Lwowie zjazd delegatów chrześcijańskiego nauczycielstwa z całej Polski. W zjeździe bierze udział kilkuset delegatów. Jutro dalszy ciąg zjazdu.

Kronika polityki polskiej.

— Przedstawiciel pełnomocny Rosji sowieckiej, p. Obolenski przybył już wczoraj wieczorem do Warszawy i objął urzędowanie. W związku z powrotem p. Obolenskiego dowiadujemy się, że w drugiej połowie stycznia wznowione będą rokowania polsko-rosyjskie i że prawdopodobnie w lutym nastąpi podpisanie tej umowy.

Sprawa odszkodowań niemieckich.

Zasady planu Bonar Law'a.

LONDYN, 29 bm. (Pat). Dyplomatyczny sprawozdawca „Daily News” pisze, że nie jest jeszcze rzecz pewna, czy Bonar Law przedstawi na dzisiejszej radzie gabinetowej konkretny plan odszkodowań. Można jednak przypuszczać, że Bonar Law weźmie z sobą taki plan do Paryża. Plan ten nie jest jednak jeszcze ostatecznie ustalony. Głównie jego zasady są następujące:

- 1) Redukcja zobowiązań odszkodowawczych Niemiec do sumy leżącej w granicach zdolności płatniczej Niemiec, oraz przedsięwzięcie energicznych kroków na wypadek, gdyby Niemcy nie zgodziły się na powyższe.
- 2) Konsolidacja wszystkich niemieckich zobowiązań wobec sprzymierzonych w jednym planie płatniczym.
- 3) Uwolnienie Niemiec od zwy-

Wytyczne programu Francji.

BERLIN, 29 bm. (A. W.). „New York Herald” donosi, że Poincaré ma jakoby zamiar na styczniowej konferencji zaproponować wyrąb lasów niemieckich dookoła Wiesbadenu, w celu wyrównania niedopełnionych ze strony Niemiec zobowiązań reparationalnych. Wyrąb miałby być dokonany przez wojska francuskie i angielskie bezrobotnych.

Pozatem Poincaré ma zażądać sekwestrów wszystkich zapasów drzewa w Nadrenii, jako też wymóg na Niemcach przyrzeczenia dostawę nawozów azotowych.

PARYŻ, 29 bm. (Pat). W komisji dla spraw zagranicznych izby przewodniczący Reybel oświadczył, iż Niemcy w czasie od 1-go stycznia do 30 września br. dostarczyli odszkodowań w naturze na sumę 147 milionów mk. złotych, z czego 140 milionów wypada na dostawę węglową.

PARYŻ, 29 bm. (A. W.). Organ skrajnej prawicy „Aktion Français” w artykule p. Jack Bainvue formuluje w następujący sposób swój program w sprawie odszkodowań oraz motyw, jakim kierować się winna Francja przy wprowadzeniu tego programu: „Jakkolwiek będzie cyfra, ustalająca dług Niemiec wobec sprzymierzonych, z tytułu odszkodo-

Nowe propozycje niemieckie.

BERLIN, 29 grudnia. (AW). Zasadnicze wytyczne nowych propozycji Niemiec ustalone zostały, zdaje się już definitywnie, 28 b.m. Obecnie zaś mają być podjęte obrady ze sferami gospodarczymi, aby powziąć decyzję, w jakim stopniu wielki przemysł gotów jest do ofiar na rzecz odszkodowań. Nowy program rządu omawia sumę odszkodowań, odpowiadającą zdolnościom gospodarczym Niemiec, i przedstawia gwarancje, które mogą być udzielone przez przemysł, czego zresztą przedstawiciele przemysłu jeszcze definitywnie nie przyrzekli.

Na tle wewnętrznym programowi wyłonili się w toku pertraktacji różnice pomiędzy ministrem spraw zagranicznych Rosenbergiem, a ministrem gospodarczym Beckerm. Tak więc cały plan gospodarczy polegać będzie na kompromisie pomiędzy poszczególnymi członkami rzeszy. Miary przewidziane tymczasowym planem dopełnia fakt nie ustalenia sumy, jaka ma być zaproponowana sprzymierzonym na konferencji w Paryżu.

Harding w sprawach Europy.

Tarcja z kongresem.

LONDYN, 29 grudnia. Z Waszyngtonu donoszą, że prezydent Harding wystosował do kongresu amerykańskiego adres, który przedstawia pierwszą próbę uwolnienia rządu od nałożonych przez kongres zaleceń w zakresie polityki zagranicznej, którą odrębna konstytucja Stanów Zjednoczonych pozostawia w wielkiej mierze prezydentowi i rządowi. — Adres ten spowodowała zapewne rezolucja senatora Boraha, wy-

wołająca rząd do zwołania międzynarodowej konferencji finansowej, oraz drugiej konferencji w sprawie rozbiorzenia.

4) Suma 50 milionów mk. złotych, rozłożona na pewien przeciąg czasu powinna być wystarczająca.

5) Niemcy muszą przy pomocy specjalnych układów dyskontów, wypełnić te zobowiązania, a mogą uczynić to tylko przy pomocy pożyczek zagranicznych. Oprócz tego skreślonyby część długów Francji.

Sprawozdawca dodaje, że pewną część powyżej przytoczonych projektów może jeszcze ulec zmianie, przed otwarciem konferencji paryskiej. Również wypadki w Paryżu i w Waszyngtonie mogą jeszcze przybrać taki obrót, że plan angielski wogóle nie zostanie przedłożony.

wań, suma ta zawsze będzie przewyższała zdolności płatnicze Niemiec. Wszelkie więc gwarancje produkcyjne ze strony Francji — choć wydać się to może paradoksem — przyniosą korzyść samym Niemcom, zdejmując z nich ciężar i perspektywę wyplat natychmiastowych, utrzymując ich bilans wewnętrzny w stanie lotnym. W ten sposób z chwilą zajęcia Ruhr, będą mogli Niemcy przystąpić do regulowania swych problemów finansowych, nie mając nad głową Damoklesowego miecza odszkodowań”. Artykuł ten powszechnie komentowany oznacza pewien zwrot w stanowisku pryncypana francuskiego w sprawie odszkodowań, które pokrywane są obecnie coraz mniej w płaszczyźnie moralnej i z coraz większym uwzględnieniem współzależności gospodarczej francusko-niemieckiej.

—o—

BRUKSELA, 29 bm. (Pat). Na posiedzeniu senatu minister Jaspars oświadczył w sprawie stanowiska Belgii w kwestji odszkodowań niemieckich między innymi co następuje: Niemcy muszą ponieść odpowiedzialność za uchybienie w wykonaniu przyjętych zobowiązań. Nie zgodzimy się nigdy na udzielenie moratorium bez uprzednich należytych gwarancji.

BERLIN, 29-go grudnia. (Pat.). Według „Vossische Zeitung” narady gabinetu rzeszy w sprawie propozycji niemieckich posunęły się tak daleko, że w dniach najbliższych nastąpi ostateczne sformułowanie tych propozycji.

BERLIN, 29-go grudnia. (AW). Obszerny urzędowy komunikat, ogłoszony 29 b. m., polemizuje z uchwałą komisji reparacyjnej, w sprawie onegdajszej decyzji w przedmiocie niemieckich dostaw drzewa. Uchwała ta zawiera ustep o rozmyślnem uchybieniu Niemiec, na co komunikat zarzuca komisji reparacyjnej, że dopuściła się samowolnej zmiany postanowień traktatu wersalskiego. Komunikat stwierdza następnie, że gdyby nawet komisja reparacyjna stwierdziła rozmyślne uchybienie Niemiec, to przecież, mimo to, niema podstawy prawnej do stosowania sankcji terytorjalnych. Można by co najwyżej mówić o stosowaniu sankcji ekonomicznych, względnie finansowych.

ogranicza rząd i przeszkadza mu w prowadzeniu rokowań w sprawie odszkodowań. Jeżeli kongres chce ułatwić prace rządu w sprawach europejskich, to pierwszym jego krokiem powinno być uwolnienie rządu od ograniczeń. Państwa europejskie zajmują w sprawie odszkodowań inne stanowisko aniżeli Stany Zjednoczone. Zdaniem ich odszkodowań nie można odłączyć od sprawy długów państw sprzymierzonych. Zatem zupełnie niepożądane byłoby zwoływanie konferencji międzynarodowej, zanim rząd amerykański nie powzięmie sam decyzji w tej sprawie.

Utworzenie nowej międzynarodówki.

BERLIN, 28 grudnia. (AW). Jako przeciwwagę do międzynarodówki amsterdamskiej i moskiewskiej utworzono dnia 28 b. m. w Berlinie na obradującym od kilku dni kongresie syndykatów międzynarodowych związków zawodowych — nową międzynarodówkę.

W kongresie są reprezentowane oprócz niemieckiego, syndykaty: francuski, włoski, hiszpański, portugalski, holenderski, czeskosłowacki, wszystkie trzy skandynawskie, meksykański, północno-amerykański i anarchistyczny syndykat rosyjski. Północno-amerykański „Industrie vorker of the world” do nowej międzynarodówki nie przystąpił, nie odmawiając jednak współdziałania od wypadku do wypadku. Przedstawiciele holenderscy głosowali za przyłączeniem się do czerwonej międzynarodówki moskiewskiej.

O kredyty zagraniczne dla Austrii

WIEN, 27 grudnia (AW) — Francuski delegat do ligi narodów Avenal przybył wczoraj do Wiednia, aby złożyć kanclerzowi wyliczenia swoich rokowań z zagranicą w sprawie pierwszej raty kredytowej dla Austrii w wysokości 80 milionów koron w zlocie.

Badanie przyczyn wzmożenia katastrof kolejowych.

WARSZAWA, 29 grudnia. (Pat). Minister kolei żelaznych zwrócił uwagę na zbyt często powtarzające się wypadki kolejowe, powodowane lekkomyślnym zaniedbaniem podstawowych przepisów bezpieczeństwa ruchu ze strony personelu służby wykonawczej. Celem wyjaśnienia istotnych przyczyn obniżenia się sprawności i obowiązkości personelu wyznaczyło ministerstwo kolei żelaznych specjalną komisję, złożoną z przedstawicieli odpowiednich działów służbowych. Komisja ta ma zbadać przyczyny mnożących się wypadków i złożyć sprawozdanie do dnia 15 stycznia 1923 r.

Przedwczesny alarm.

Wczorajszy „Przegląd Wieczorny” doniósł, że dokonana została rewizja w mieszkaniu wdowy po prokuratorze sądu najwyższego, Stanisławie Popowskim. W mieszkaniu p. Popowskiej znaleziony został kulomiot ręczny wraz z pełnym kompletem naboju. Rewizję przeprowadził departament policji politycznej.

Jak się okazuje, kulomiot nie był ukrywany, lecz pozostał, jako pamiątka, przechowywana swego czasu przez p. Popowskiego, który w r. 1920 był komendantem milicji. Zeznania służby domowej w zupełności potwierdziły tłumaczenia p. Popowskiej.

Zgubiono paszport

dnia 23 b. m. na st. Łódź-Fabryczna, wydany na imię Zofji Bukowieckiej przez przedstawicielstwo Polskie na Kaukazie. Znalazła zwrócić paszport za wynagrodzeniem pod adresem: Łódź, Wólczańska 78 m. 9, kpt. Bukowiecki. 600-3

VIRA JAKOBINSÓWNA
im. JAKÓB LICHTENSZTEIN
zasłużała.
Łódź, w grudniu 1923 r.

Groźba zerwania obrad w Lozannie.

Bez wyjścia. — Gwałtowne mowy Ismeta baszy. — Ostateczny termin nie jest znany. — Stanowisko Anglii i Francji w sprawie Mossulu. — Trudności w sprawie kapitulacji. — Demonstracja floty angielskiej na wodach tureckich.

WIEN, 29 grudnia. (Tel. wł.) Wiadomości nadchodzące dziś z Lozanny posiadają charakter w najwyższym stopniu alarmujący. Raport Rumbold'a w imieniu komisji dla spraw kapitulacyjnych uważany jest powszechnie za dobitne stwierdzenie faktu, że nie można dojść do zgody z Turkami. Raport stwierdza dosłownie, że podkomisja znalazła się na drodze bez wyjścia i nie jest w stanie dalej prowadzić swej pracy.

Plenarne posiedzenie dla spraw kapitulacyjnych zwołane w czwartek w następstwie raportu podkomisji nosiło charakter wysoce poważny i różniło się od dotychczasowych posiedzeń, które nieraz wywierały wrażenie zainscenizowanych sporów pomiędzy Turcją i aliantami w celu odpowiedniego oddziaływania na zgromadzenie narodowe w Angorze.

Garroni wystąpił w imieniu aliantów z propozycjami kompromisowymi, podającymi plan zastąpienia gwarancji przez inny rodzaj gwarancji międzynarodowej. — Ismet basza odrzucił kategorycznie propozycje sformułowane przez Garroniego. Wielkie wrażenie w następstwie tego wywołała deklaracja przedstawicieli opinii francuskiej i amerykańskiej, stwierdzająca, że w tych warunkach kompromis z Turkami musi być uznany za niemożliwy. Child zaznaczył sympatię Ameryki dla Turcji, podkreślił jednak z naciskiem, że turecka koczopca suwerenności przedstawia niebezpieczeństwo dla pokoju świata.

Obszerna mowa wygłosił lord Courzon, stwierdzając, że doznał wielkiego i niespodziewanego rozczarowania. W zakończeniu oświadczył, że byłoby faktem godnym ubolewania, gdyby mowa Ismeta baszy stanowić miała ostatnie słowa Turcji, bowiem w takim razie dalsze prowadzenie rokowań byłoby bezcelowe.

Odpowiedź Ismeta baszy zwiększyła jeszcze ogólne podrażnienie. Ismet oświadczył, że postara się udzielić odpowiedzi ostatniej w czasie możliwie najkrótszym, lecz terminu w żadnym razie jeszcze określić nie może. Posiedzenie zamknięto pod jaknajgorszym wrażeniem.

PARYŻ, 29 grudnia. Z Londynu donoszą, że Turcja prawdopodobnie dziś da odpowiedź na ostatnia

notę lorda Courzona w sprawie Mossulu. W kołach tureckich twierdzą, że Turcja obstawiać będzie nadal przy swem dotychczasowym stanowisku. Wbrew wiadomościom o tem, jakoby delegacja angielska miała zamiar opracować na konferencji odrębny plan, któryby miał być przedłożony Turkom 4-go stycznia. „Petit Parisien” donosi, że wiadomość ta jest przedwczesna. Delegacja francuska działać będzie w duchu pojednawczym, a różnica między delegacją angielską i francuską ogranicza się tylko co do sposobu postępowania. Anglia życzy sobie uregulowania spraw bieżących jeszcze przed konferencją, podczas gdy Francja jest zdania, że powinno się czekać na dalszy rozwój wypadków. Zdaniem delegacji francuskiej zbytni pośpiech byłby niepożądany, gdyż delegacja turecka przed powrotem swego członka wysłanego do rządu angielskiego nie może powziąć ostatecznej decyzji.

WIEN, 29 grudnia. (AW). — Z Lozanny donoszą, że sytuacja znówu się bardzo zaostrzyła z powodu znacznych trudności, jakie się wyłoniły w sprawie kapitulacji. Mocarstwa sprzymierzone są zdecydowane stanowczo trwać przy swoich żądaniach.

LOZANNA, 29 grudnia. (AW). Program mocarstw w sprawie kapitulacji opiera się na dwóch zasadach: 1) Dotychczasowy system musi być zastąpiony przez nowe postanowienia, ponieważ posiadał on wiele błędów; 2) Nowy system musi uszanować suwerenność Turcji, oraz prawa obcych poddanych.

LONDYN, 29 grudnia. (PAT). Koła polityczne potępiają nieufne stanowisko delegacji tureckiej w Lozannie i wyrażają przypuszczenie, że delegacji tureckiej chodzi o przeciągnięcie rokowań aż do konferencji w Paryżu.

LOZANNA, 29 grudnia. (AW). Niekorzystne wrażenie wywarło zapewnienie Anglii urządzenia demonstracji floty na wodach tureckich. Liczą się nawet z tem, że turecka delegacja przerwie konferencję, o ile Anglia nie złoży jakiegos oświadczenia, któreby ją uspokoiło.

Zamknięcia rachunków najwyższej izby kontroli państwa.

WARSZAWA, 29 bm. (Pat). — Dziś w południe o godzinie 12-iej odbyła się narada w apartamentach p. marszałka sejmu Rataja w sprawie zamknięcia rachunków najwyższej izby kontroli państwa. W naradach wzięli udział p. marszałek sejmu Rataj, prezes rady min. Sikorski, m. skarbu Jastrzębski wraz z dyrektorem skarbowym Czarderną i prezes najwyższej izby kontroli Żarnowski w towarzystwie p. Balda.

Pan marszałek sejmu zwrócił uwagę na nienormalną sytuację, jaka wynika z zestawienia 7 i 9 art. konstytucji ze stanem rzeczy przedstawionym, w piśmie naczelnicy Izby kontroli do p. marszałka sejmu w sprawie zamknięcia rachunków. Mianowicie zamknięcia kasowe wbrew brzmieniu konstytucji są przedkładane z ogromnym opóźnieniem, tak, że naprzykład dotychczas sęgała one zaledwie za czas do 30 czerwca 1918 r. — P. Czarderna w imieniu p. ministra skarbu udzielił wyjaśnień w sprawie opóźnienia zamknięcia rachunków, zwracając uwagę na następujące momenty: 1) brak jednolitej ustawy kasowej i rachunkowej, 2) odmienny układ preliminarzy / budżetowych dla każdego z b. zaborów. 3) Niestosowanie się w b. zaborze rosyjskim do okręgowych budżetowych, 4) nieustalenie terminów ulgowych, 5) brak w kasach skarbowych p. eliminarzy budżetowych. — 6)

brak kontroli ze strony władz centralnych i brak wogóle kontroli nad poszczególnymi organami prowincjonalnymi.

Wszystkie te okoliczności czynią pracę nad zamknięciami rachunkowymi bardzo trudną.

Po dłuższej dyskusji na propozycję p. marszałka postanowiono, aby wezwać odnośnie czynniki do ustalenia procedury, któraby umożliwiła przestrzeganie art. 7 i 9 konstytucji. A więc min. skarbu, które opracowuje zamknięcia rachunkowe, najwyższą izbę kontroli, która te zamknięcia opatrjuje swemi uwagami i komunikuje sejmowi, a następnie sejm, który na podstawie wniosku naczelnicy Izby kontroli udziela rządowi absolutorjum. Procedura powyższa będzie polegać na tem, iż minist. skarbu w terminie od 3 do 4-ech miesięcy opracuje zamknięcia rachunkowe za r. 1922. Najwyższa Izba kontroli w następnym terminie od 4-6 miesięcy wygotuje wniosek dla sejmu, który przypuszczałnie we wrześniu 1923, — a więc przed uchwaleniem budżetu na rok 24 będzie mógł mieć dane o gospodarce rządu za r. 1922. Co się tyczy zamknięcia rachunkowego za r. 1922 to przeprowadzone są one w powolnym tempie. — Dla usankcjonowania powyższej uchwały rząd w porozumieniu z najwyższą izbą kontroli wnieście odpowiednią ustawę.

Działalność Kasy chorych.

W stanie nienormalnym, gorączkowym, znajdowała się przez pewien czas łódzka kasa chorych. — Początkowa

walka o posady przemieniła się w walkę o zasady, o hegemonię jednego z dwóch związków zawod., do których należą pracownicy kasy. Podczas „oczyszczania” atmosfery w kasie chorych

prowadzone były przeciwko niektórym urzędnikom dochodzenia dyscyplinarne, które ujawniły przewinienia służbowe, aczkolwiek z tego tytułu kasa chorych straciła materialnych nie poniosła. Również w związku ze zmianą na stanowisku Komisarza kasy chorych, bawiła w tej instytucji przez pewien czas komisja ministerstwa pracy i opieki społecznej.

Obecnie przechodzi kasa ciężki okres braku gotówki.

co wpływa z niewspółmierności finansowej, gdyż wpływy do kasy są znacznie opóźnione, podczas gdy wszelkie wydatki i świadczenia uskuteczniane są natychmiast z zastosowaniem wszelkich podwyżek.

Bilansowo jednak strona finansowa kasy chorych przedstawia się bardzo dobrze. Ogółem zatrudnionych jest w kasie chorych 500 osób w biurach, ambulatoriach itp. — oraz około 200 lekarzy.

Kwestja wyborów do władz kasy przedstawia się w ten sposób, iż pierw zdecydowana ma być sprawa przyłączenia kasy powiatowej do kasy łódzkiej. Prawdopodobnie jednak wybory zapowiedziane zostaną w styczniu i wówczas rozpocznie się układanie list według okręgów, których będzie 70 do 80 na przeszło 100 tysięcy głosujących. Sporządzony zostanie kataster mieszkaniowy i listy alfabetyczne.

W ten sposób w końcu kwietnia i w początkach maja wybory do władz kasy chorych zostaną przeprowadzone.

Kasa chorych otrzymała już aparat Roentgena, oraz lampy kwar-

cowe do naświetlań. Gabinety mieścić się będą w gmachu przy ulicy Karola.

W najbliższej przyszłości otworzone zostają 4 apteki, które, aczkolwiek nie mogą zaspokoić ogólnych potrzeb, to jednak obsługiwać będą przychodzących do lecznic i tych, którzy natychmiast lekarstwa potrzebują. W ten sposób uniknie się olbrzymich wydatków, jakie pochłaniają koszty lekarstw w aptekach prywatnych, a pozatem członkowie kasy chorych będą otrzymywali starannie przyrządzone i oryginalne leki.

W drugim gmachu kasy chorych mieścić się będzie zakład bakteriologiczny; prócz tego kasa chorych poszukuje lokalu na pracownię bakteriologiczną.

Specjalne przyjęcia w ambulatorium przy ulicy Piotrkowskiej dla inteligencji w godzinach wieczorowych nie cieszą się wielką frekwencją, aczkolwiek korzystają z niego przeważnie urzędnicy miejscy.

Ogólna frekwencja w kasie chorych wzrasta w dalszym ciągu.

W miesiącu listopadzie zgłosiło się członków po raz pierwszy mężczyzn 13.630, kobiet 13.790 i łożnic 336. Członków rodzin po raz pierwszy 18.417. Razem 46.173. Po raz drugi zgłosiło się członków mężczyzn 30.295, kobiet 36.715, członków rodzin 36.151. — Ogółem za pierwszym i drugim razem zgłosiło się osób 103.169. Do ambulatorium dentystycznego zgłosiło się po raz pierwszy 3053, po raz drugi 15.368.

Ogółem zgłosiło się do kasy chorych 167.168 osób, czyli w porównaniu z miesiącem poprzednim o 15.458 więcej.

Wyjazdów do chorych było 13.736, w stosunku do października przyrost wynosi 3731. Niezdolnych do pracy było 5937, czyli o 950 więcej, niż w miesiącu ubiegłym. (bip)

O rozbudowę miast.

Monferencja nie dała wyników.

Onegdaj w ministerstwie skarbu odbyła się konferencja międzyministerjalna, poświęcona sprawie ustawy o rozbudowie miast.

Ministerstwo robót publicznych reprezentował p. wicemin. Rybczyński; prócz tego byli zaproszeni delegaci min. spraw wewn. i rolnictwa oraz kilka banków. Obradom przewodniczył naczelnik wydziału w dep. budżetowym, p. Fr. Sienkiewicz.

W obradach wyłonili się odrazu dwie alternatywy: 1) wypuszczenie obligacji przez banki i 6

EMIL BREITER.

Polityka Polski niepodległej.

Stanisława Bukowieckiego. Szkic programu. 1922 Warszawa. Tow. Wyd. Ignis.

V.

Najdonioślejszem, z punktu widzenia organizacji naszej państwowości, zagadnieniem jest kwestja obcych narodowości w Polsce. Bukowiecki przystępuje do tej sprawy odważnie, bez uprzedzeń i staje odrazu w rażącym przeciwieństwie do programu nacjonalistycznego, na stanowisku liberalnym i demokratycznym.

Istotą obecnego sporu wewnętrznego, który doprowadził do tragicznych i zbrodniczych konsekwencji, jest walka o to, czy w Polsce republikańskiej wszyscy obywatele są równo i pełnoprawnieni, czy też — wbrew konstytucji, ale drogą faktu, należy dążyć do wytworzenia podwójnej klasy obywateli — pełnoprawnych i w prawach konstytucyjnych ograniczonych.

Bukowiecki stawia tę sprawę na znacznie szerszej podstawie. Między innymi pisze: „Państwo polskie po zmartwychwstaniu ma

magistratów (z Warszawy i Łodzi na czele); 2) uzyskanie od ministerstwa skarbu 20 miliardów gotówki i wystąpienie do sejmku o wprowadzenie noweli do ustawy z tem, żeby sumę tę podnieść do 200 miliardów mk.

Ostatecznie zebrani, uznawszy, że obligacje nie znalazłyby obecnie popytu i byłyby zbyt kosztowne ze względu na procent, zdecydowali się na drugą drogę.

Tym sposobem sprawa utknęła na martwym punkcie, gdyż decyzja ministra skarbu nie prędko zapewne nastąpi i będzie musiała być prawdopodobnie uzgodniona ze stanowiskiem rady ministrów.

do rozwiązania wielki problemat w stosunku do zaludniających je obcych grup etnicznych i przedewszystkiem staje przed niemi pytanie, czy w jego ustroju pojęcie narodu ma być identyfikowane z pojęciem obywateli państwa na podobieństwo tego, jak się dzieje na zachodzie, czy też ma uznać, że w państwie polskiem, oprócz narodu polskiego, istnieją inne jeszcze narody w znaczeniu politycznym.

Pytanie niewątpliwie kapitalne i zasadnicze. (Konstytucja czesłowacka proklamowała zasadę, że w państwie czesłowackiem istnieje jeden tylko naród państwo wy czesko - słowacki, — obok tego postanowienia zawiera konstytucja czeska przepisy, zakazujące wynaradawiania kogokolwiek i gwarantujące poszanowanie odrębności języka i wyznania).

Żadne państwo nie może uznawać czynników politycznie odrębnych, a takim będzie każdy naród o własnych dążeniach politycznych, niezgodnych z dążeniami samego państwa, względnie na rodu państwowego. Polska musi ustalić właściwą terminologię i swój stosunek do kwestji narodowościowej. W państwie polskiem — podkreśla z naciskiem autor — jest jeden naród polski; termin po-

Wiadomości bieżące.

DZISIEJSZA POGODA.

Komunikat państwowego instytutu meteorologicznego.

Prawdopodobny przebieg pogody w dniu dzisiejszym:

Mglisto, drobne opady, miejscami wypogodzenie się. Wiatry południowo-zachodnie.

Poczta w Nowy Rok.

W dniu jutrzejszym urzędy pocztowe czynne będą od godziny 9 do 11 rano. W poniedziałek wszystkie urzędy będą nieczynne, wyjąwszy wydział listowy. (Przejazd 38, 1 pietro), gdzie adresaci będą mogli otrzymywać gazety i przesyłki pociągowe. (bip)

Sprawa kanalizacji.

Od dwóch dni toczą się w magistracie, pod przewodnictwem prezydenta Rzewskiego pertraktacje przedwstępne z t-wem budowlanym „Batignolles” w Paryżu.

O roboty kanalizacyjne ubiegają się dotychczas dwa towarzystwa, a mianowicie: hiszpańskoholenderskie z Bariach na czele, oraz t-wo „Batignolles”, które reprezentuje p. Wegmajster.

Do obu tych towarzystw wystosował magistrat jednobrzniące listy, w których domaga się do dnia 3 stycznia odpowiedzi na kwestję sfinansowania przedsięwzięcia, terminy rozpoczęcia pracy i udziału miasta. Na zebraniu wczorajszym t-wo „Batignolles” zobowiązało się przedstawić potrzebne dane w wyznaczonym terminie.

Z inicjatywy prezydenta Rzewskiego i przewodniczącego komisji radzieckiej dla spraw kanalizacji dra Rosenblatt, odbędzie się w dniu 4 stycznia posiedzenie, na którym umówione zostaną warunki, przedstawione przez obydwu towarzystwa, a następnie zdecydowane zostanie, komu roboty przy kanalizacji będą powierzone.

Nowa linja kolejowa.

Ministerjum kolei żelaznych nadało jednej z firm prawo zejścia na grunt w celu poczynienia poszukiwań nowej linii kolejowej od Kik do Borówki.

Projektowana linja ogólnej długości sześciu kilometrów przechodzić będzie przez województwo łódzkie.

Sądy dorażne.

Na mocy art. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 1919 r. w przedmiocie sądów doraźnych rada ministrów rozporządzeniem z dnia 19 grudnia 1922 r. postanowiła przedsięwziąć względnie wprowadzić na czas od 1 stycznia 23 r. do 1 lipca tegoż roku na całym obszarze b. zaboru

rosyjskiego sądy dorażne, które wymierzać będą karę śmierci za przeciwdziałanie przemocą sile zbrojnej, napad na straż wojskową lub wartownika, zabójstwo, zwłaszcza zaś za zabójstwo funkcjonariusza policji lub osoby urzędowej, większe naruszenie bezpieczeństwa ruchu kolejowego, podpalenie, wybuch i t. p., oraz karę ciężkiego więzienia nie mniej lat 8 za wyrób, nabycie i przechowywanie materiału lub przyrządu wybuchowego, udział w bandzie rozbójniczej, uszkodzenie telefonu, telegrafu, drogi wodnej, mostu i t. p. Karani są główni sprawcy i wszyscy współnicy przestępstwa.

Uśmierzanie ulega tej samej karze co dokonanie. Od wyroków sądów doraźnych niema odwołania. Wyrok śmierci będzie wykonany w ciągu 24 godzin.

Obwieszczenie, zawierające dokładny wykaz przestępstw, które podlegają sądom doraźnym, zostało w dniu dzisiejszym rozlepione na mieście.

Patenty.

Wbrew przewidywaniom termin wykupu świadectw przemysłowych na rok 1923 przedłużonym nie będzie. Dziś też wpływa ostatni dzień wykupu patentów i w myśl instrukcji ministerstwa skarbu w pierwszych dniach stycznia rozpocznie się kontrola wszystkich przedsiębiorstw. (bip)

Osobiste.

P. Ludwik Hirsberg po obronie pracy p. t. „Kwas i amino 2 oksy 4,6-sulfonowy i barwniki pochodne czerni chromowej palatynowej”, ukończył politechnikę warszawską i uzyskał dyplom inżyniera-chemika.

Pensja styczniowa dla urzędników.

Urzednicy państwowi mieli otrzymać pensję styczniową w dniu 28 grudnia r. b. Jednakże, jak się dowiadujemy, pensja nie mogła być wypłaconą w terminie powyższym ze względów technicznych.

Wobec tego, pensja styczniowa ze wszystkimi dodatkami będzie wypłaconą w dniu jutrzejszym.

Ustawa wodna.

W nr. 102 Dz. Ust. Rzeczypospolitej polskiej z dn. 27 listopada 1922 r. opublikowana została ustawa wodna z dn. 19 września 22 r.

Ustawa zawiera szczegółowe przepisy odnośnie prawa własności wód, określa użytkowanie wód, podaje szczegółowe przepisy o utrzymaniu i regulacji wód i ich brzegów, tudzież o ochronie od powodzi, o wywłaszczaniu i prawach przymusowych, spól-

kach wodnych, o władzach i następowaniu, o komisjach rewizyjnych wodnych, wojewódzkich radach wodnych i postanowieniach karnych, oraz przejściowych i końcowych.

Konkursy w kolejnictwie.

Władze kolejowe ogłosiły konkurs na posadę naczelnika sekcji utrzymania kolei w dyrekcji kolej państwowych we Lwowie.

Warunki dla osób ubiegających się o posadę powyższą są następujące: 4 lub 5-ty stopień płacy, ukończone studia politechniczne (dział budowy dróg) i dłuższa wyszechstronna praktyka w wykonawczej służbie drogowej.

Konkursy w szkolnictwie.

Jak się dowiadujemy, władze szkolne ogłosiły konkurs na stanowisko inspektora szkolnego w Boczni. Do posady powyższej przywiązane są pobory, unormowane ustawą z dnia 13 lipca 1920 roku.

Podania należycie udokumentowane, należy kierować do kuratorjum okręgu szkolnego w Krakowie.

Wynagrodzenie pracowników kolejowych zwalnianych wskutek redukcji.

Jak się dowiadujemy, ministerjum kolei żelaznych wydało niedawno okólnik w sprawie wynagrodzenia pracowników kolejowych, zwalnianych wskutek redukcji personelu.

Okólnik przewiduje, że w razie zwolnienia pracownika etatowego wskutek redukcji personelu należy przyznać mu emeryturę, obliczoną według postanowień art. 14 ustawy emerytalnej z dnia 27 lipca 1921 roku za ilość lat zarówny służby polskiej, jak i służby w jednym z państw zaborczych.

O ile pracownik nie przesłużył lat 20-tu, wówczas należy mu wydać przy zwolnieniu odprawę w wysokości trzymiesięcznego uposażenia, biorąc za podstawę uposażenie, pobrane w ostatnim miesiącu służby.

Międzyzwiązkowa komisja b. wojskowych.

W dniu 20 grudnia odbyło się posiedzenie organizacyjne międzyzwiązkowej komisji b. wojskowych. Na posiedzeniu tem była szeroko omawiana obecna sytuacja, zwłaszcza ekonomiczna, poszczególnych stowarzyszeń. W celu przyszłej współpracy i wzajemnego poparcia zdecydowano utworzenie międzyzwiązkowej komisji stowarzyszeń b. wojskowych i wyłoniono komisję, która opracuje projekt przyszłej współpracy. Do komisji tej weszli: pp. Rutkowski, Pawlak, Urbach, Zieliński, Karasiński i p. Kosińska.

Posiedzenie komisji odbędzie się dn. 5 stycznia 1923 r. o godz. 8 wiecz. w lokalu związku strzaleckiego, przy ul. Sienkiewicza 3-5.

Wobec takiej grupy postawie polscy będą dążyć do zjednoczenia, wątpliwe bardzo, czy ono nastąpi, ale gdyby nastąpiło, to wyniki taki nie byłby wcale pożądanymi”.

Parlamentaryzm polski stanąłby przed niebezpieczeństwem trwałej obstrukcji, a większość zjednoczona pod hasłem walki wacnie narodowościowej, zataraby w sposób niebezpieczny wewnętrzne hasła i programów. Bukowiecki oświadcza się z góry za faktycznym równoprawnieniem wszystkich narodowości, dowodząc oszarnie, że tak czy inaczej, na drodze walki, czy na drodze porozumienia, będą one „musiały osiągnąć swoje prawa”.

W tych walkach główny ciężar położony nacisk na sprawy językowe. Występując przeciw państwowemu równoprawnieniu wszystkich języków, broni Bukowiecki zasady terytorjalnej, to jest możliwości dopuszczenia używania w spólnym państwie języka w dziedzinie życia państwowego i komunalnego, jeżeli za tem oświadczy się przedstawicielstwo komunalne danej terytorjalnej. Uchwała taka musiałaby ulegać zatwierdzeniu rządu centralnego.

(Dokoń. nast.)

jak ongi hasło zwalczania dyssydentów w Polsce stało się programem olbrzymiego stronnictwa w Polsce. Pod pozorem zabezpieczenia praw polaków — jakgdyby prawa te mogły być kiedykolwiek w Polsce zagrożone — propagował się będzie zasady skrajnego, eksterminacyjnego nacjonalizmu w odniesieniu do drugich. Poseł Głabiński nie dawniej jak przed kilku dniami tak charakteryzuje stanowisko prawnicy w tych sprawach: „Dla zabezpieczenia praw polaków w państwie polskiem język polski powinien być prawnie uznany, jako język państwowy wszystkich władz, organów i zakładów państwowych i samorządnych”. A potem dosłownie: „Decyzja w zasadniczych sprawach państwowych, wybór naczelnych władz państwowych, traktaty polityczne z innymi państwami, konkordat, zmiana konstytucji wymagają z natury państwa polskiego, niezależnie od głosów innych narodowości, zgody stanowczej większości polskiej”.

„Z tem jednak trzeba skończyć! — woła odważnie p. Bukowiecki. — Skoro się żąda od wszystkich obywateli państwa, aby byli politycznie polakami, a takie żądanie jest koniecznym warunkiem rzetelnej ich wierności dla Rzeczypospolitej, to z drugiej strony należy ich też traktować jako polaków za pełnie równoprawnych”.

Ta teza Bukowieckiego jest jedną z najważniejszych i najbardziej aktualnych. Wystarczy przeczytać głosy prasy prawniczej z ostatnich tygodni, aby zrozumieć, że hasło walki z mniejszościami,

jak ongi hasło zwalczania dyssydentów w Polsce stało się programem olbrzymiego stronnictwa w Polsce. Pod pozorem zabezpieczenia praw polaków — jakgdyby prawa te mogły być kiedykolwiek w Polsce zagrożone — propagował się będzie zasady skrajnego, eksterminacyjnego nacjonalizmu w odniesieniu do drugich. Poseł Głabiński nie dawniej jak przed kilku dniami tak charakteryzuje stanowisko prawnicy w tych sprawach: „Dla zabezpieczenia praw polaków w państwie polskiem język polski powinien być prawnie uznany, jako język państwowy wszystkich władz, organów i zakładów państwowych i samorządnych”. A potem dosłownie: „Decyzja w zasadniczych sprawach państwowych, wybór naczelnych władz państwowych, traktaty polityczne z innymi państwami, konkordat, zmiana konstytucji wymagają z natury państwa polskiego, niezależnie od głosów innych narodowości, zgody stanowczej większości polskiej”.

Głęboko dotknięci nagłym zgonem nieodżałowanego naszego współnika i przyjaciela

B. P.

Karola Marksona

wyrażamy Rodzinie zmarłego najgłębsze nasze współczucie.

W zmarłym tracimy człowieka nieskazitelnego charakteru, stratę którego odczuwamy, a pamięć o Nim długo w nas żyć będzie!

B-cia Juljan i Władysław Ratner

współwłaściciele

Domu Komisowo-Ekspedycyjnego „SPEDPOL“, K. Markson i B-cia Ratner.

18673-1

Po krótkich lecz ciężkich cierpieniach zmarł o g. 3 w nocy 29 b. m.

B. P.

KAROL MARKOS N

przeżywszy lat 58.

Wyprowadzenie zwłok odbędzie się w niedzielę 31 grudnia o godz. 11 rano z domu żałoby przy ul. Piotrkowskiej № 81, o czym zawiadamiają w nieutulonym żalu pozostali

Żona, I zięci i Rodzina.

672-1

Zebranie b. legionistów.

Dnia 31 b. m. o godz. 10 rano odbędzie się nadzwyczajne walne zebranie stowarz. b. legionistów w lokalu związku strzeleckiego przy ul. Andrzeja 12.

Ze względu na ważność spraw, które będą poruszane, zarząd urasza o liczne, punktualne przybycie.

Je stowarzysz. wolnomyślicieli

Zarząd stowarzyszenia wolnomyślicieli polskich, koła w Łodzi, ukonstytuował się następująco:

Prezes — dr. Mierzyński; wiceprezes — Edmund Wawrzyński; sekretarz — Jan Haneman; skarbnik — Władysław Zajdel; członkowie zarządu — adwokat Maurycy Kon, red. Władysław Dolecki, Lana Garlikowska, Juljan Morawski, Antoni Warzyński, dr. F. Klozenberg, Teofil Sankowski, Bronisław Szalewicz; komisja rewizyjna — dr. Rotszpan, Stanisław Górniak, Julian Grobelny.

Postanowiono w dalszym ciągu kontynuować prace w sekcjach: prawnej, odczytowej, gminy bezwyznaniowej, prasowo-agitacyjnej i szkolnej. Posiedzenia zarządu odbywają się w piątki po 1-y i 15-y każdego miesiąca w lokalu stowarzyszenia przy ul. Gdańskiej 87 o godz. 7-jej wieczorem.

Biurowi sekretariatu czynne są w środy i piątki w lokalu, Gdańska 87 od 6-jej — 8-jej wiecz. i w niedzielę od 10 — 12 przed poł.

Wielka maskarada.

Jeszcze tylko kilka dni dzieli nas od wielkiej maskarady na rzecz polskiego Czerwonego Krzyża, która odbędzie się w salach Filharmonji dnia 5 stycznia.

Komitet pod przewodnictwem

p. d-ra Albina Grabowskiego szykuje moc przeróżnych atrakcji i dokłada wszelkich starań, aby zabawa ta wypadła jaknajokazalej.

Do tańca przygrywać będą dwie orkiestry, sala zostanie udekorowana przez grono znanych artystów w stylu japońskim. Obfity i wyborowy bufet, urządony bezinteresownie przez pp. restauratorów, cukierników i kupców, sprzedawany będzie po niskich cenach.

Celem uniknięcia tłoku ilość biletów została ograniczona. Nabyć je można w biurze P. C. K. (ulica Piotrkowska nr. 96 — I p.) w godzinach od 9—3.

Dochodzenia administracyjne.

Walka z pijaństwem. Za awantury w stanie nietrzeźwym pociągnięci zostali do odpowiedzialności Bernard Rybowski, Piotrkowska 22, Fogel Lipman, Nowomiejska 6, Jan Tomaszewski, Andrzeja 44, Izidor Barliński, Gdańska 57, Klemens Zasyna, Kamienna 14, Stanisław Langner, Wolborska 34, Michał Morawski, Kilińskiego 50 i Józef Funclaf, Ks. Brzózki.

Ochrona pracy. Za pracę w dzień świąteczny pociągnięto do odpowiedzialności właściciela zakładu fryzjerskiego Naftalego Fryzema, Pańska 84.

Walka z brudem. Za nieprzestrzeżenie porządków sanitarnych pociągnięto do odpowiedzialności właściciela domu (Karola 22) Mordka Krumholca i właścicielkę domu przy ul. Anny 23 Otylję Wicherłową.

Wykaz chorób zakaźnych w Łodzi od dnia 17.XII. do 25.XII. 1922 r.

Rodzaj choroby	chorych	W tej liczbie zachorow.			
		zgonów	męż.	kob.	żyd.
Tyfus brzuszny	15	2	5	8	11
Czerwonka	1	1	1	—	1
Płonica	2	—	1	1	1
Błonica	2	—	2	—	—
Odra	55	2	12	25	25
Gor. pologowa	1	—	—	1	—
Zap. opon mózg.	2	1	2	—	—
Róża	2	1	1	1	—
Jaglica	19	—	6	13	8
Ospa wietrzna	—	—	—	—	—
Gruźlica	—	18	—	—	18

Teatr i muzyka.

—
Teatr miejski.

Wieczór Sylwestrowy, urządony staraniem artystów teatru miejskiego, obudził w mieście zainteresowanie. Program urozmaicają tańce z p. Zenobiją Janczewską, śpiewy aktualne, satyry i monologi w wykonaniu najwybitniejszych sił zespołu.

— Dzisiaj zamiast zapowiedzianej premjery „Morituri“ („Wilki“) dana będzie „Słaba kobieta“. — „Morituri“ („Wilki“) ukażą się w początkach przyszłego tygodnia.

Wypadki.

Przy pracy. Wczoraj wieczorem, gdy robotnik fabryki Widzewskiej Manufaktury, 26 lat liczący Stefan Malicki zajęty był pracą, spadł mu na głowę kawał drzewa, wskutek czego nastąpiło wstrząśnienie mózgu. Lekarz pogotowia po udzieleniu pomocy odwiózł go do szpitala przy ulicy DREWNOWSKIEJ w stanie niebezpiecznym.

— Wczoraj wieczorem przy ulicy Kilińskiego 23 spadła belka na 20-letniego robotnika Stanisława Rzeźnego, łamiąc mu lewą rękę. Opatrzyło go pogotowie.

Mimowolne otrucie. Wczoraj o godzinie 22'30 w mieszkaniu przy ulicy Benedykta Nr 33, uczennica apteki przez pomyłkę zażyła silną dawkę kokainy. Lekarz pogotowia, po przepłukaniu żołądka, pozostawił ją pod opieką prywatnego lekarza.

Nieuważny woźnica. Przy ulicy Kilińskiego (róg Dzielnej) woźnica Wacław Szychala, Leśna 9, Bałuty, najechał platformą na Annę Przybylak, przechodzącą przez ulicę z dzieckiem. Kobieta odniosła obrażenia ciała.

— Z komórki Marcina Wagnera (ulica 6 sierpnia 55) skradziono przy pomocy podkopu 14 żywych gołębi, wartości 150 tysięcy Mkp.

— Ze składu manufaktury (Piotrkowska 78) za pomocą podrobionego klucza skradziono 8 sztuk towaru wartości przeszło milion marek.

Pod kluczem. Zatrzymano Jana Wasiaka, Młynarska 53, poszukiwanego za kradzież popełnioną u Julji Narkiewicz, Młynarska 53.

— Ujęto po długich poszukiwaniach Cecylię Jaszczuk bez stałego miejsca zamieszkania, sprawczynię kradzieży bielizny ze strychu przy ulicy Aleksandrowskiej 22.

Na karnawał!

Wykwintna bielizna frakowa
Kamizelki frakowe
i smokingowe
oraz cylindry

poleca **Henryk Pfeffer**
Centrala: **Piotrkowska 111,**
Filja: **Piotrkowska Nr. 72,**
Grand-Hotel „High-Life“. 648

Z sądów.

—
O zbrojny napad bandycki.

W dniu 7 grudnia 1918 roku wieczorem około godziny 7 przy ulicy Przejazd Nr 39, pod pozorem dokonania rewizji, jakoby przez policję, w celu odnalezienia broń wtargnęło do właściciela domu

Kryminalistyka.

Zdemaskowanie oszusta. Do właściciela sklepu przy ulicy Konstantynowskiej 19, u Zelmanowicza zgłosił się niejaki Michał Warszawski, który przedstawił się jako rzadca majątku „Dobieszków“. „Rządca“ zaproponował dostawę mleka. Jednak kupcowi wydawała się sprawa niejasna i zawiadomił policję. Okazało się, iż legitymacja Warszawskiego była sfałszowana, wobec czego aresztowano go. Oszust niejedną już taką tranzakcję przeprowadził. (bid).

Co kradną? W fabryce Szejblera i Grohmana już od dłuższego czasu uprawiał systematyczną kradzież robotnik Czesław Drzewiecki, zamieszkały w Pabjanicach przy ulicy Kościuszki 70. Podczas rewizji dokonanej w mieszkaniu złodzieja znaleziono sporą paczkę przedzwy.

— Ze składu firmy Majer, Kilińskiego 26 systematycznie kradzione stare żelazo. Szkodą 500.000 Mkp.

— Zatrzymane na kradzież wagi Ignacego Chojnackiego (Składowa 25), Stefana Bobka (Młsza 43).

Dnia 29-go grudnia r. b. zmarł nagle nasz nieodżałowany szef

B. P.

Karol Markson

(współwłaściciel firmy „Spedpol“)

W zmarłym tracimy serdecznego i sumiennego człowieka, który prawym charakterem zdołał sobie zaskarżyć najgłębszą naszą sympatię i przyjaźń. Cześć Jego pamięci!

Współpracownicy

Biuura Ekspedycyjnego i „Spedpol“ w Łodzi.

Zarząd Łódzkiego Towarzystwa Pielęgniarek Chorych

„Bykur Cholim” i Komitet „Uzdrowiska” podają do wiadomości, że w m. styczniu 1923 r. odprawione będą nabożeństwa żałobne w synagodze przy Placu Wolności № 10, na które krewnych i przyjaciół niebożaczyków zapraszają, a mianowicie:

dn.	o godz.	godz.	i pół po poł.	za b. p.	
14	12	12	po poł.	Felicyt Rozenblatowej	
14	11	przed poł.	„	Dawida Friedensohna	
14	11	i pół przed poł.	„	Salomona Szuka	
14	12	1	pół po poł.	Markusa Weylanda	
17	12	1	pół po poł.	Mojżesza Kohna	
19	12	1	pół po poł.	Salomei z Gliksmanów Gutermanowej	
21	12	w poł.	„	Rozalii Rozenblatowej	
21	1	po południu	„	Lucjana Kohna	
21	12	1	pół po poł.	Teofili z Kurlandów Neufeldowej	
23	10	rano	„	Michała Lindenfelda	
27	10	rano	„	Suchera Szepsa	
27	12	1	pół po poł.	Szymona Goldbluma	
29	12	1	pół po poł.	Marji Neufeldowej	
29	12	1	pół po poł.	Berty Charynowej	
31	12	1	pół po poł.	Chany Mirli Krollowej	

Dată dn. 30 b. m., o godzinie 10 i pół, jako w pierwszą rocznicę śmierci

B. P.

S. Rosenblatta

odbędzie się w synagodze przy Al. Kościuszki nabożeństwo żałobne.

Rodzina.

We wczorajszym wydaniu „Głosu” omyłkowo była podana godzina. 612

W Lipsku zmarł i tamże pochowany został nasz najukochańszy brat

B. P.

Izrael Szaja Przygórski

o czem zawiadamiamy w najbliższym smutku

Siostry i brat.

W niedzielę, dn. 31 b. m. o godz. 12-iej w poł. odbędzie się w lokalu T-wa Niesienia Pomocy Głuchoniemych n. n. „Ezras Ilmim” przy ul. Zielonej № 23, **żałobne nabożeństwo** za spokój duszy

b. p. Szaja Rozenblata

na które zaprasza krewnych i znajomych
626—1

ZARZĄD.

znaną Borowiaka, podkreślał, że napad miał miejsce przed czterema laty i że przez to trudno żądać, by świadkowie pamiętali twarz napadającego. W konkluzji wnosił o niewinność. Jeżeliby sąd nie zgodził się z jego wnioskiem ze względu na młody wiek podsądnego podczas wypadku, oraz ze względu na to, że wczorajsze sędziowskie były nieunormowane, prosił o łagodny wymiar kary.

Sąd po naradzie skazał J. Gintera na 8 lat ciężkiego więzienia, z pozbawieniem praw stanu. Oskarżony, po ogłoszeniu wyroku, prosił o odpis takowego w ostatecznej formie, celem podania skargi apelacyjnej.

Tragedja młodej kobiety.

Posterunkowy 5 kom. p. p. przechodząc ulicą Wschodnią, zauważył na ziemi leżącą młodą kobietę, obok której leżała stłuczona butelka.

Posterunkowy zawiadomił o wypadku pogotowie, którego lekarz stwierdził zatrucie kwasem karbolowym.

Odwiedzona do komisariatu zeznała, iż nazywa się Janina Bogacka, ma lat 21, bez stałego miejsca zamieszkania.

Nie mając środków do życia, a znajdując się w stanie odmiennym, postanowiła się otruć. (bip)

Komunikaty.

W myśl uchwały Walnego Zebrania z dnia 15 listopada r. b. Miedzynarodkowa Komisja Pracownicza wzywa wszystkich pracowników handlowych i biurowych do niezwłocznego wotowania 3 proc. od sumy podwyżki uzyskanej za m. listopad i grudzień.

Wotować należy do sekretariatusz nioszczególnych zrzeszeń: 1) Związku Zawodowego Pracowników Handlowych i Biurowych m. Łodzi, Al. Kościuszki 21; 2) Stow. Handlowców Polskich, Piotrkowska Nr. 108; 3) Stow. Wz. Pom. Prac. Handl. Chrz., Pusta 10; 4) Związek Zaw. Prac. w Przem. i Handlu, Sienkiewicza 22.

Miedzynarodkowa Komisja Pracownicza.

Zw. Zaw. Rqh. Przemysłu Skórzanego

Uwaga robotnicy szawcey i, III III kat. W niedzielę d. 31 grudnia b. r. w sali Komisji Okręgowej (Dzielnia 40), o godz. 10 rano, odbędzie się nadzwyczajne walne zebranie członków Związku, w sprawie podwyżki płac zarobkowych. UWAGA: Wejście na salę za okazaniem książeczek. Robotnicy, stawcie się licznymi! 61*

Nadzwyczajne Walne Zebranie

Koła Łódzian Uczniów Uniwersytetu Jagiellońskiego odbędzie się **dziś dn. 30 grudnia b. r.** o godz. 4-iej po poł., w lokalu gimnazjum Towarzystwa „Oświata”, ul. ks. Skórnicki 13 (Placowa), Stuchaczka U. J. nie członkowie proszeni są również o przybycie. Sprawy b. ważne. ZARZĄD

Tanio

Wygodnie

Dla inteligencji Na spłatę ratami!

Towary wełniane, jedwabne, chustki, sweatry, obuwie, garnitury na obsiadunki i t. d. wszystko wyłącznie w dobrych gatunkach poleca

„Wygodna” Łódź, Zawadzka 24, 1 p. front

Wygodnie

50—10

Tanio

STRZEŻCIE SIĘ!!!

On — Dang Williams, gentleman tak piękny, jak niebezpieczny dla uroczych Łódzianek, znany organizator nietychych przedsięwzięć przybył z Now-Yorku do Łodzi i zamieszkał w **GRAND KINIE**. O dniu jego przedstawienia się nadobym Łódziankom ukazać się zawiadomienia w gazetach jutrojszych! 46—1

CENNIK PŁAC MINIMALNYCH.

Na wniosek Miedzynarodkowej Komisji Pracowniczej reprezentującej wszystkie miejscowe zrzeszenia pracowników handlowych i biurowych, Związek Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskim zaakceptował następujący

cennik płac minimalnych, obowiązujący od dnia 15-go grudnia 1922 roku:

Buchalter samodzielny	Mk.	705 000
Sprzedawca	„	687 000
Kasjer	„	588 000
Biurolista I kategorii	„	540 000
Inkasent	„	532 000
Magazynter	„	526 000
Biurolista II kategorii	„	285 000
Stenotypistka	„	278 000
Maszynistka	„	225 000
Praktykant	„	155 000

MIEDZYZIARODKOWA KOMISJA PRACOWNICZA.

Kostjomy maskaradowe

nowe i używane, stylowe do wypożyczenia Nawrot 34 M. Herman.

Oddam

sala „Urania” na przedstawienia, bale, zabawy, wiecz. i maskarady. 574—3

Pwozy

karetkibryozki, landa, rolwaglowarowe, bryki, woz/sprzedam. Kitlińskiego 29 41—8

Poszukuje się do kupna następujących Nr. Nr.

„Głosu Polskiego“

Z roku 1919 — 1 stycznia.

Administracja „Głosu Polskiego“

LOKAL

duży pój w prywatnym mieszkaniu przy ul. Padniowej obok Wschodniej do odstąpienia w cu handlowym. Pierwszostwo manufak. ewentualnie przystąpię jako właśc. Oferty do Głosu pg. „A. B. C.” 61—1

Fotepian

krótki, rawie nowy, zaraz do sprzedania, ul. Nowot 86a, m. 5, il p. 662—1

Ruynowana

korespondentka - stenografistka z dobrym francuskim, angielskim i niemieckim poszukuje odpowiedniej posady. Łaska oferty sub „A. Z.” do Głosu. 594—1

Kostjomy maskaradowe

piękne do wypożyczenia w Dyrekcji teatru „Urania” 677—9

Ceny przystępne! Ceny przystępne! Na Sylwestra!

Wielki wybór **Lakiererek** najnowszych fasonów męskich

J. Kowalczyk, Cegielniana 25. Ceny przystępne! Ceny przystępne!

Kawior Amurski

(kietowy)

świeży grubo-ziarnisty poleca

J. Wolski, Łódź, Piotrkowska 3.

Hurt.

Detail.

PRUNELKI

na Sylwestra nadeszły ostatnie fasony, ul. Nawrot 7, firma „Bobo” 664—1

Najnowsza peruki maskaradowe, ostatni wyraz mody, najnowsze czesanie oraz wykłintny manicure poleca salon fryzjerski „Bela Teré”, ul. Konstantynowska 15, front, I piętro. 65-2

Kto chce mieć ładną cerę

oraz wypielęgnowane ręce, może na taniej uzyskać w gabinecie kosmetycznym Pauliny Zylber, Łódź, Al. Kościuszki 27.

UWAGA: Nowoczesne fryzury oraz farbowanie włosów wykonują po cenach konkurencyjnych, bo w mieszkaniu prywatnym. 00-1

Michał Reitherger, Andrzeja 7.

jest upoważniony do wykupu handlowo-przemysłowych świadczeń (patenty) 626

— Nie odkładać na dni ostatnie! —

Potrzebna jest maszyna do suszenia towaru

„SPANNRAHM”

w dobrym stanie. Oferty prosimy nadsyłać do Sp. Akc. Wyr. Baw. S. Rosenblatta w Łodzi, Karola 36. 22-2

Mieszkanie

2 pokoje z kuchnią ewent. 1 pokój z kuchnią poszukiwane. Oferty do „Głosu” pod L. S.

Amerykański przegląd gospodarczy.

New-York, 29 grudnia 1922.
Po długich debatach uchwalona nowa taryfa celna weszła w życie. Zwolennicy jej zapewniali, że przyniesie ona rzadziej rozpocznie w formie podatku przedniego około 400 milionów dolarów, a prócz tego bardzo korzystnie odbije się na stanie przemysłu rolnego i włókienniczego, a jej skuteczną ochroną przed konkurencją obcą. Przeciwnicy natomiast twierdzili, że właśnie ta ochrona krajowego przemysłu posunęła została tak dalek iż nieuniknionym jej następstwem musi być podniesienie się cen w kraju, co z kolei wywrze szkodliwy wpływ na zagraniczny handel Ameryki.

Ustawa celna nadająca jeszcze zasługę na uwagę. Zawiera ona mianowicie postanowienia, które ze względu na zasadniczych muszą budzić poważne wątpliwości. Jednym z takich postanowień jest to, że prezydent stanów Zjednoczonych ma prawo podług swego uznania, bez nadawania sprawy normalnego boku ustawodawczego, zarządzić obniżenie albo podwyższenie taryf celnej. Określono tylko granicę dolną i górną dla takiego obniżenia względnie podwyższenia taryf w wysokości 50 proc. stałek przewidzianych w ustawie Tego rodzaju pełnomocnictwo władzy wykonawczej jest odaję jedynym w dotychczasowej praktyce, nie tylko amerykańskiej ale i europejskiej, a mimo to spotkało się ono z poważniejszą opozycją, oprócz tej zwyłej, która tradycyjnie opiera się kaźdemu rozszerzeniu władzy wykonawczej. Narod amerykański, przyzwyczajony do najszerszych swobód, zrozumiał pierwsz. że w czasach, gdy sytuacja gospodarcza zmienia się nieomal że dnia na dzień — stosowanie trybu normalnej legislacyjny konstytucyjnej mogłoby spowodować poważne straty i woli raczej dać prezydentowi niepraktykowany iżdyż wpływ na sprawy gospodarki państwowej, niż narazić się na niebezpieczeństwo strat i zaległości, wynikłych z powolnego bgu legislacyjny.

Strajk węglowy został już zakończony, jednak w skutkach swych dotychczas tamuje prawidłowy rozwój gospodarczy. Przemysł stalowy we wrześniu zatrudniał zaledwie 75 proc. swych sił, a żelazny w listopadzie pracował

najsłabiej w tym roku, ale mimo to o 90 proc. intensywniej, niż przed sierpniem 1921. Główną przyczyną trwającej wciąż jeszcze stagnacji jest dezorganizacja w komunikacji. Skoro tylko wątpliwie zmieni się na lepsze. Ładowanie węgla wykazuje już dziś znaczną poprawę, poniżej norm jest jeszcze tylko produkcja.

Przemysł budowlany z powodu sezonu zimowego wykazuje osłabienie, dochodzące jednak zaledwie do 15 procent zatrudnienia w lipcu b. r., a o 46 proc. wyższe, niż w sierpniu roku ubiegłego.

Przemysł samochodowy wyprodukował w pierwszych ośmiu miesiącach 1.654.000 samochodów i prawdopodobnie zakończy rok cyfrą dwóch milionów. Przemysł ten, znajdujący się w pełnym rozwoju, zatrudnia blisko dwa i pół miliona ludzi, a jego wpływ na inne gałęzie przemysłu wyraża się najlepiej w następujących cyfrach, przedstawiających zużycie przezeń materiałów wyrabianych w kraju: 30 proc. produkcji szyb szklanych, 22 proc. produkcji aluminium, 20 proc. cynku, 16 proc. miedzi i 4 proc. produkcji żelaza i stali.

Stan bezrobocia jest na ogół normalny. Podczas gdy w roku ubiegłym liczono około 5 i pół miliona bezrobotnych, liczą ich obecnie wynosi około jeden i pół miliona.

Index cen. Poziom cen, który do sierpnia b. r. wykazywał stałą zwykłą po ukończeniu strajku węglowego zaczyna się obniżać. W porównaniu z rokiem 1913 przedstawia się następująca: (Lipiec, sierpień i wrzesień 1913 r. przyjmuje się jako 100). Tegoroczny stan: lipiec — 143,8, sierpień — 143,7, wrzesień — 142,9. Czyli za produkt, który przed wojną kosztował 100 dolarów — płaciło się we wrześniu 142,9 dol.

Rynek pieniężny. Gotówka jest bardzo łatwą do otrzymania i stosunkowo taną, zwłaszcza gdy chodzi o pożyczkę na cele produkcyjne. Wyjaśnia się również stosunek między odsetkami a wartością papierów dywidendowych, co każe wznosić o ostatecznym normowaniu się stosunków gospodarczych w państwie i o rzeczywistym już powrocie do warunków normalnych.

Francis H. Gibson
Wiceprezydent Guarantee Trust Company.

Zycie gospodarcze Polski.

Francia a Polska. Na posiedzeniu izby handlowej francusko-polskiej w Paryżu, które odbyło się w końcu listopada r. b. pod przewodnictwem senatora i ambasadora francuskiego Noulensa w obecności radcy stanu Alberta Tirmana, przewodniczącego ekonomicznej komisji francuskiej do Polski, omawiano między innymi środki praktyczne, jakie podjąć należy celem ożywienia stosunków polsko-francuskich na polu gospodarczym. ratyfikację francusko-polskiego traktatu ekonomicznego i przedwojenne wierzycielności francuskie w Polsce. W dyskusji wyłoniła się kwestja udziału francuskich wystawców w najbliższych targach wschodnich, przy czym uznano za stosowne, celem dokładnego jej zbadania, wejść w porozumienie z komitetem radców dla handlu zagranicznego we Francji. Izba popiera z całą zyczliwością projekt udziału Francji w Targach. Prezydent Noulens zawiadomił zebranych, że zaproponował ministrowi spraw zagranicznych, jako prezydentowi komitetu radców, zaproszenie na marzec 1923 roku misji polskich przemysłowców, kupców i finansistów do zwiedzenia najważniejszych centrów przemysłowych Francji i głównych środowisk francuskiej Afryki północnej.

* Wszystkie tartaki na Pomorzu, należące do znanego przemysłowca, senatora gdańskiego, Jelowiewskiego, zostały połączone w jedną firmę, mianowicie Jelowiewski — Werke, tow. akc. Dotychczasowe gdańsko-pomorskie akcyjne towarzystwo drzewne Danzig-Pomorsche Holzindustrie A. G. również wchodził do tego koncernu. Kapitał akcyjny wynosi 12 miliony marek niem.

Rynek pieniężny.

Giełda warszawska.
Gotówka.
Dolary Stan. Zjedn. 17850—17875
Franki franc. 1295.
Marka niem. 2.49—2.55
Czeki i wpłaty.
Belgia 1196.
Berlin 2.42—2.46.
Gdańsk 2.44—22.46.
Holandia 7100
Londyn 85150—85000
Nowy Jork 17850—17925

Drobne dolary 17890—17710
Parz 15'0—1502.
Szwajcaria 3422,50
Wiedeń 26,00
Praga 557,50

Listy zastawne.
Milionówka 1725—1650
4 i pół proc. listy zast. ziemsk. za rubli 2875.
5 procen. obl. m. Warszawy 370

Akcje.
Bank Dyskontowy 20000
Bank Handlowy 30250
Bank dla handlu i przem. 1600.
Bank kred. warsz. 16000
Bank tow. wspóln. 20000.
Bank zachodni 5'000
Bank przem. lwowskich 2425
Zw. sp. zarobk. 900'
Bank zi. z. polsk. 7550
Cześćcicze 490000
Firley 5100
Cukier 470000
Drzewo 6025
Wediel 96100
Zielniński 15500
Starachowice 37250

Giełda giełdy pieniężnej w Łodzi.

Łódź, dnia 29 grudnia.
Dolary St. Zjednoczonych (gotówka) w plac. 17900, w żąd. 17.925, w tr. 1790
Dolary St. Zjedn. (czeki) w plac. 17890, w żąd. 17900, w tranz.
Franki belgijskie (czeki) w plac. 1190, w żąd. 1200, tranz. —
Franki franc. (gotówka) w placemiu 1285, w żądaniu 1290.
Franki francuskie (czeki) w plac. 1295, w żąd. 1505, w tranz. —
Franki szwajc. (czeki) w plac. 5425, w żąd. 5450, w tranz. —
Funt y ang. (czeki) w plac. 85,000, w żąd. 85,200, w tranz.
Korony austr. (czeki) w plac. 0,25 i pół w żąd. 0,26.
Korony czeskie (czeki) w placemiu 555, w żąd. 560, tranz. —
Marki niem. (got.) w plac. 2,50, w żąd. 2,60, tranz.
Marki niemieckie (czeki) w plac. 2,45, w żąd. 2,50, w tranz. 2,47 i pół
Milionówka w plac. — — w żąd 1700.

Z czarnej giełdy warszawskiej.
Wczoraj na warszawskiej giełdzie nieurzędowej notowania były następujące:
Dolary 18000.
Franki fr. 1390
Funt y 85800.
Marki niem. 2,55
Ruble złote 880000
Ruble srebrne 5525
Bilon 2525.

Czarna giełda w Łodzi.
W dniu wczorajszym na nieurzędowej giełdzie w m. Łodzi tendencja była spokojna. — obroty średnie.
Płacono:
Dolary 17800—17785
Funt y 82500
Franki w. 1200
Franki belg. 1165
Franki szwajc. 3400
Marki niemieckie 2,55—2,55—2,46
Korony austriackie 0,27—0,28,25

Korony czeskie 550—547
Liry 890
Le e rumuńskie 100
Milionówka 1800—1700
Wiedeń czekł 0,23,50—0,25,25
Berlin czekł 2,45—2,40

Urzędowa giełda gdańska.
GDANSK, 29 grudnia. — (Tel. wł. „Głosu Polsk.”). — Na dzisiejszem zebraniu giełdy gdańskiej notowano:
Warszawa 41,51,50—41,75,50
Marka polska 41,89—42,11
Nowy-Jork 7443,84—7431,15
Londyn 34513,50—34696,50
Paryż 556,65—559,35
Poznań 40,89,50—41,11
Holandia 2962,57—2977,45

Urzędowe notowania w Berlinie.
Zamknięcie giełdy
BERLIN, 29 grudnia. (Tel. własny „Głosu Polsk.”). Na urzędowej giełdzie berlińskiej notowania były następujące:
Warszawa 40,50
Marka polska 41
New-York 7.481,25—7.518,75
Londyn 34.513,50—34.686,50
Paryż 546,15—549,97
Wiedeń 10,52—10,58
Praga 235,41—234,59
Budapeszt 299—301
Holandia 2.967,76—2.982,44
Christiania 1.406,47—1.415,55
Kopenhaga 1.526,17—1.533,85
Sztokholm 1.995—2,005
Buenos-Aires 2.856,59—2.840,61
Zagrzeb 75,51—75,69
Tendencja spokojna.

Nieurzędowe notowania w Berlinie.
Pogięłda.
BERLIN, 29 grudnia. (Tel. własny „Głosu Polsk.”). Po zamknięciu giełdy, notowania następujące:
Warszawa 40,25
Marka polska 40,75
Nowy-Jork 7.500—7.400
Londyn 35.875—34.375
Paryż 550—558
Praga 225—232
Włochy 369—374
Belgia 487—495
Szwajcaria 1.380—1.400
Holandia 2.892,50—2.932,60
Tendencja spokojna.

Kodcowe notowania w Zurichu.
Zamknięcie.
ZURYCH, 29 grudnia. (Telegram własny „Gł. Polsk.”)
Warszawa 0,00,5
Nowy-Jork 5,28,50
Londyn 24,52
Paryż 58,55
Wiedeń 0,0075
Praga 16,55
Włochy 26,70
Belgia —
Budapeszt 0,21,75
Sofia 3,70
Bukareszt 3,10
Berlin 0,07,25
—str. kor. 0,0076.

DR LEON PAZEWSKI. Nasze traktaty handlowe.

II.
Umowy handlowe polsko-rumuńską i polsko-zachodniowłoską autor rozpatruje wspólnie, co należy uznać za metodę zupełnie słuszną, gdyż ze względu na treść, oba te traktaty bardzo są do siebie zbliżone, a nawet brzmienia poszczególnych artykułów posiadają identyczne i tylko w niektórych artykułach bardziej odbiegają od siebie. O ile pisać o tych traktatach autor przewiduje ograniczają się do mniej lub więcej wyczerpujących komentarzy, analiza konwencji handlowej polsko-francuskiej porównawczą jest z przedstawieniem poszczególnych jej postanowień w sposób krytyczny, pozwalający zdać sobie sprawę z jej zalet i braków dla Polski. Konwencja handlowa polsko-francuska w polityce traktatowej radu polskiego z tego względu posiada bardzo doniosłe znaczenie iż jest to pierwszy nasz traktat taryfowy, różniący się zatem zasadniczo od zawartych dotychczas traktatów. Przedewszystkiem słusznym autorem uważać, iż traktat z Francją zawarty zbyt późno, iż zupełnie niepotrzebnie i z znaczną krzywdą dla interesów kraju zlekąliśmy z jego zawarciem przez półtora roku i wskutek tego przoczyliśmy dobrą koniunkturę, kiedy można było dla Polski zdobyć znacznie więcej korzyści, niż to miało

miejsce w dniu 6 lutego 1922 roku. Został on zawarty po dojściu do skutku umowy francusko-czechosłowackiej i w okresie panującego we Francji przesilenia przemysłowego, a nadto zawarto go łącznie z umową polityczną, co sprawiło, iż doniosłe korzyści polityczno-wojskowe trzeba było okupić na polu gospodarczym.

Korzystną jest w tej umowie ta okoliczność, iż posiada ona charakter tymczasowy, co znacząco jest we wstępie w artykule 4—6 oraz w artykule 20, ustalającym czas jej trwania (zostaje ona zawarta na przeciąg jednego roku i może być milcząco przedłużona na okresy trzymiesięczne). Prowniezorność umowy handlowej polsko-francuskiej pozwoli na podjęcie w odpowiednim czasie jej rewizji, co też niewątpliwie w niedalekim czasie okaże się koniecznością dla obydwu kontrahentów.

Zalety traktatu handlowego z Francją wielokrotnie były podnoszone zarówno przez prasę codzienną, jak i fachową. Nadmienić tutaj tylko można, iż traktat umożliwiał rozszerzenie i wzmocnienie pola zbytu dla polskiego eksportu do Francji, ułatwiał polskiemu towarowi konkurencję na zasadzie zniżek towarowych. Stawki konwencyjne, jakie Polska daje kontrahentowi zachęca inne państwa do wejścia z Polską w układy handlowe, a przez to także do udzielenia Polsce największego uprzywilejowania. Traktat ten wreszcie może stać się bodźcem do stworzenia ustawodawstwa nielojalnej

konkurencji, gdyż dotychczasowe przepisy dotyczące ochrony znaków towarowych w związku z przystąpieniem Polski do konwencji paryskiej z dnia 20 marca 1883 roku nie są dziś wystarczające. — Wady umowy, wykazane przez p. Gawrońskiego, streszczają się w punktach następujących:

- 1) Umowa nie jest należycie przemysłowa i zawiera zbyt daleko idące korzyści dla Francji.
- 2) Zaangażowanie się w taryfę konwencyjną w chwili obecnej nie jest dla Polski korzystne i wygodne.
- 3) Naraża ono Polskę na możliwość naruszenia równowagi produkcji i to w warunkach, kiedy koszty produkcji z powodu ciągłych wahań, nie dadzą się ustalić.
- 4) Należy zauważyć, iż import Francji do Polski wynosił w roku 1921 zaledwie 250-tą część ogólnego przywozu do Polski. Udzielając Francji ulg taryfowych Polska zmuszona jest i będzie udzielać tych samych zniżek innym państwom. Szczególnie w stosunku do państw, których import do Polski jest bardzo znaczny, będzie to stanowiło dla Polski poważne niebezpieczeństwo (Niemcy). — Bliższe zbadanie umowy handlowej polsko-francuskiej przekonana, iż pod względem wzajemnie udzielonych sobie przez kontrahentów zniżek, niema mowy o jakiejś równowadze gospodarczej. Francja np. w dziale produktów spożywczych uzyskała w Polsce zniżki na 9 artykułów wysokiej wartości, a Polsce zbędnych, Polska nato-

miast uzyskała we Francji zniżki na 10 artykułów, a Francji koniecznych.

- 3) Ma ona cechę dorywczności. — Rządowi francuskiemu zależało na pozbyciu się „stocków” nagromadzonych w okresie powojennej hiperprodukcji, oraz na zrehabilitowaniu się w oczach przemysłu za zawarcie niekorzystnej umowy z Czechosłowacją.
- 4) Powierzchność i niedbaleść redakcyjnej, lekceważenie ścisłości w określeniach.
- 5) O ile zniżkom taryfowym, otrzymanym przez Francję od Polski, można przeciwstawić jako pewnego rodzaju ekwiwalent zniżki, przyznane Polsce przez Francję, o tyle wzamian za bardzo obciążerną, nawet poza normalną miarę sięgającą ogólną klauzulę przywilejową w dziale celnym, jaką Francji traktat z Polską przynosi, Polska nie otrzymała zupełnie nic.
- 6) W artykułach, dotyczących przywozu i wywozu, jest dużo niejasności, a nawet zagadkowości. Np. w art. 4 jest mowa o jakichś kontyngentach przywozowych i o listach wyszczególniających te kontyngenty, rzekomo dołączonych do traktatu, podczas gdy list takich niema. O tych kontyngentach polska opinja publiczna dowiedziała się dopiero z dzienników francuskich. O ile Francji udzielono całego szeregu ulg dla towarów, zakazanych do przywozu do Polski, Polsce Francja tego rodzaju ulg nie udzieliła. Koncesje więc w dziale wywatków reglamentacyjnych sa jedno-

stronne, podobnie jak dziale celnym. Wskazaliśmy tylko w przytoczonym na bardziej zasadniczą wadę umowy handlowej polsko-francuskiej. Jest ich bardzo wiele i świadczą one na jak słabą zdolność obrony wobec rozstrzeżenie Francji. Wprawdzie nie można nie wziąć ogólnych okoliczności, iż przyznanie Francji bardzo daleko idących ustępstw było w części podyktowane motywami politycznymi, motywami, które w znacznej mierze usprawiedliwiają rezultaty rokowań polsko-francuskich, niemniej jednak nie można obronić postępowania rządu naszego od zarzutu zbytniego i niepotrzebnego kunktatorstwa w zawieraniu tej umowy. Jest bowiem rzecz niewątpliwą, iż wcześniejsze zawarcie z Francją umowy handlowej zwolniłoby nas od wielu bardzo daleko idących koncesji, jakieśmy Francji przyznali (była o tem mowa wyżej), zaś poprzedzenie zawarcia z nią umowy zawarciem umów z innymi państwami (np. z Włochami) w czasie pertraktacji pozwoliłoby nam zająć wobec nich znacznie wygodniejszą pozycję, niż to miało miejsce.

Praca p. Rawity-Gawrońskiego poraz pierwszy przedstawia w świetle krytycznym umowę handlową polsko-francuską i jest z tego względu niezmiernie pouczającą dla sfer, w jej realizowaniu zainteresowanych. Jest napisana w sposób jasny i przystępny oraz zawiera wiele cennych informacji posiadających walor praktyczny dla świata handlowego.

W niedzielę, dnia 31 grudnia 1922 r., o godz. 9 i pół wiecz., odbędzie się w pięknie udekorowanych salach 1-go oddziału Straży Ogniwowej przy ul. Konstytynowskiej № 4

Wielki Sylwestrowski Bal Maskowy

pod tytułem „Łódź nad nadbrzeżem lodowatym”

urządzony staraniem kółka pań i panów ze sfer towarzyskich Łodzi. Część dochodu przeznaczona jest na zasilenie funduszu Domu Sierot. Dwie orkiestry pod kierunkiem kapelmistrza Thonfelda. Wiele niespodzianek. Sromotny koniec starego i zwycięskie pojawienie się Nowego Roku. Miejsce spotkania się całej wesolej Łodzi. Ceny najniższe.

Teatr - Świetny „Nowości” Pierwszy raz w Łodzi

„ROBINSON KRUZOE”

UWAGA: Obraz ten nie ma nic wspólnego z amerykańskim filmem pod tymże tytułem.

SKAZANIE W WYSPY TERA ???

Doświadczony, zdolny **maszynista** zaznajomiony także z Dieselmotorem, jak również i **2 palacze** mogą się zgłosić natychmiast do firmy: Franciszek Fischer, Spółkownicy, ul. Długosza 43 (Koziny). 479-3

Zarząd Spółki Akcyjnej Towarzystwo Łódzkiej Manufaktury Ponizowskiawiadamia p.p. akcjonariuszów, że wobec nieprzychylnego dostatecznej ilości akcjonariuszów na Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie wyznaczone na dzień 27 grudnia r. b. toż **Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów** zwołane w dniu 16 stycznia 1923 r. o godz. 4-ej po poł. w lokalu przy ul. Piotrkowskiej № 70, dla rozpatrzenia kwestii, których porządkiem dziennym, podanym w poprzednim ogłoszeniu, nie zwolane w drugim terminie, będzie prawomocne bez względu na liczbę akcjonariuszów. 6590-1

Większa fabryka włókiennicza poszukuje: 1) rutynowanego samodzielnego **buchaltera-bilansisty i korespondenta**; reflektuje się tylko na pierwszorzędną siłę. 2) **pomocnika buchaltera**. 22-3 3) **maszynistkę-biuralistkę**. Oferty do Adm. „Głosu” sub. „Wykwalifikowany”

Kto wie co się stało z **Józefem Drajlingem** który w roku 1914 był w Mińsku, proszony jest zawiadomić żonę Mariannę Drajling, wieś Srebrna, pow. Łódzki, dom № 38. 681-2

Choroby skórne i weneryczne Dr. Lewkowicz Konstytynowska 12. Choroby skórne, wędz. weneryczne i niebezpieczne. Leczenie światłem Lampa Warburga. 783-1

Dr. L. Prybulski Choroby skórne, wędz. weneryczne i niebezpieczne. Leczenie światłem Lampa Warburga. **Zawadzka nr. 1** Przyjmuje od 2-1 i od 5 do 8 Dnia pań od 4-5

Do sprzedania dom drewniany o 28-ku mieszkan, sklepowe urządzenia, rowyaga 1 400. Cena Państwowa 18. 483-3

Zaginął młody wilczek (suzeka) wabił się Bela. Odprowadzić za wysoki wynagrod. Nawrót 2 m. 16. 424-3

MAISON D'ART ARTYSTYCZNA PRACOWNIA JEDWABNYCH I WEŁNIANYCH JUMPROW (swetrow) Przyjmuje obstalunki z własnych i powierzonych materiałów. Południowa 28 m. 26.

Do panów J. Bil i w Zegarmistrzów Łodzi Nadeszły deklaracje do Głównego Urzędu Probierczego na rok 1923 isą do odebrania dla członków i nie członków w lokalu Stow. Jubilejów, Zegarmistrzów i Graverów Zawadzka 4. codz. od 7-10 wiecz.

Dr. J. Sołowiejczyk Chor. skórne i weneryczne ul. Pańska Nr. 4 róg Konstytynowskiej. Przyjmuje od 9-1 i od 3-4 pop. 794-11

Dr. Bolesław Kon Choroby uszu, nosa, gardła i chirurgiczne. Godz. przyj. 12-1 i od 4-7 w Piotrkowska 113. 18301-20

Lekarz Weterynaryj T. Wysocki Wschodnia 51. Leczenie psów i innych zwierząt domowych. 8-10 rano i 5-8 wiecz. 639-3

Dr. med. Braun Południowa № 23. Specjalista chorób skórnych i wenerycznych. Przyjmuje od 9-10 i pół i od 1-2 i od 5-8. Pańca 1-1

ogłoszenia drobne: Nauka i wychowanie. (Za wyraz 45 mk.) A. Linguarini Schola. M. Wiacocieli Ambard i Deb. Francuski angielski, niemiecki, włoski, rosyjski. Piotrkowska 120, od 4-8.

Angielskiego konwersacji uczy rutynowany naucecista Nowo-Cegielniana № 12, m. 4, od 5-8 pp. 698-2-2 London teacher gives English lessons. To be seen 12-6. Piotrkowska 7, L. 18. 683-3-2

poszukuję inteligentnej panny irebianki z dobrego domu na stałe lub przychodnie. Wiadomość: Cegielińska 87 m. 12 od 2-7 688-3-2

poszukuję nauczycielki języka niemieckiego, władającej dobrą akcentem niemieckim. Wiadomość: Andrzeja № 24, miesz. 10, od 5-7 pp. 685-2-2

poszukuję nauczycielki polskiego, niemieckiego, arytmetyki, stenografii, uczenia Albert Leder, autor podręczników naukowych. Dzielna 42, 642-2-2

Kupno i sprzedaż. (Za wyraz 65 mk.) A. A. A. Kupuję meble, dywany, garderobę, maszyny do szycia. Piasek najlepiej Wajnrelech, Benedykta 19 532 20-k

AI Kredens pomocnik, stół, krzesła, łóżka, bielidła, szafy białe lakierowane, różnego rodzaju, etażerki sprzedaje tanio Piotrkowska 261 - 4 fr. 692-4-k

Aparat fotograficzny 13x18 sanastygmatem 4,5 tanio do sprzedania. Karola 21, m. 18. 481-2-k

Jest do sprzedania kredens, lustro, otomana, Srednia (Pomorska) 32 na parterze, prawa strona 660-3-k

Jeden piasek w śródmieściu do sprzedania. Wiadomość: Piotrkowska 229, u gospodarza. 643-3-k

prawnicza - zdolna pracownica - zdolna pomocnicą do sprzedania piasku. Drownowska 65. Zawadzka. 680-2-p

Maszyny do szycia nowe, używane na raty, reparacja, części. B. Cia Bürger, Piotrkowska 82. 977-8-k

poszukuję do sprzedania pianino czarne zagraniczne, kożuch (Hilfowy z koźnikiem karakulowym), kilka dużych dywanów i 1 nowa masywna do szycia „Singer”. Włocławska 1-9, ofiyna i piętrowo, R. Roesser. 640-3-k

pluszowa otomana, 6 krzesła dębowych, laska oraz lustro-tremo sprzedam. Cegielińska 64, m. 9. 659-2-k

pianino zagraniczne, kasę onotrowale różnej wielkości poleca S. Saturn, Zawadzka 17, tr. II piętro. 599-3-k

pianino kupię. Oferty i cenę pod „Hesa” do adm. „Głosu”. 527-3-k

pianino w dobrym stanie kupię. Oferty pod „Henryk”. 513-3-k

ypialny pokój o jednym francuskim 162-ku do sprzedania. Gdańska 11 m. 4, od 2-4. 665-3-k

Posady i prace. Poszukiwane. (Za wyraz 45 mk.) inteligentna pani, która umiejęca szyc poszukuje posady na stałe do dwójki lub więcej dzieci. Wymagania - skromne. Wiadomość: Pańska 95, Lipszyc.

inteligentna, wykwalifikowana sprzedawczyni oraz kasjerka, poszukuje posady. Oferty proszę do Głosu pod „Zaufanie” 641-2-pp

Młody inteligentny człowiek, z pięcioletnią praktyką, poszukuje posady w biurze, Lask. oferty do „Głosu” pod „A. B. 18319”

Monter wykwalifikowany na wszelkie roboty poszukuje posady montera lub majstra ślusarskiego. Oferty do Głosu pod „Majster W.” 610-3-pp

Rutynowany buchalter przyjmie posadę w gódnym wieczornym. Wiadomość: Lipowa 40, mies. 30, od 1-3. 548-3-5p

szukam sędzia dozorcy portjera lub nocnego stróża. Znam język polski, niemiecki. Zgierska 52 Jozef Kasanko. 53-2-pp

Wielka mamka ze światym pokarmem poszukuje posady. Wiadomość: u dozorcy. Zielony Rynek № 3. 589-1-p

Zaotiarowane. (Za wyraz 55 mk.) potrzebna niania do rocznego dziecka. Zgłaszać się ul. Killńskiego 78, m. 8, fr. III p. 447-3-3p

potrzebna sędzia pracownica. Pańska 54, pralina. 614-2-3p

poszukuję dwóch szwaczek, 1 dla na damską i męską robotę z całodziennym utrzymaniem. Zgłoś się do remizy, konduktor 234, Andrzejczak. 591-1-3p

potrzebny osieladnik szewski na szelki. Piotrkowska № 84. 621-2-3p

kosmetyczny masaż twarzy, naturalne farbowanie włosów, środek przeciwko wypadaniu włosów. Zielony Rynek 6, m. 5, front, II piętro. 682-2-d

Grzybiak siłę pleszki. Do odebrania za zwrot kosztów. Włodzimierska № 15. 649-5-d

Inżynier poszukuje natychmiast umeblowanego pokoju lub dwóch. Pożądana kuchnia. Oferty do adm. Głosu sub „Inżynier” 607-3-m

Samodzielną panną poszukuje wspólnego lub oddzielnego pokoju umeblowanego przy inteligentnej i żelazkowej rodzinie. Pańska 12, Ajznerowicz. 615-2-n

Zagubione dokumenty: (Za wyraz 35 mk.) German Mendel Jakob zgubił kartę odcieczki i paszport. wywd. w Włocławcu. 442-3-3

Bluman Chaja Golda zgubiła dowód osobisty. wywd. w Łodzi. 523-3-3

Włodzisława Władysław zgubiła dowód osobisty, wywd. w Łodzi. 604-3-3

Olga Nisławicz zgubiła czarna tulową torbę, zawierającą paszport niemiecki, wywd. w Warszawie oraz wydruk i kiesz. Laskawy znalaczy adres: B. Nisławicz, ul. Pańska 15. 627-1-3

Klein Israel zgubił kartę powołania rocz. 1893, wywd. w Łodzi. 550-8-3

Latto Bella zgubiła paszport wywd. w Włocławcu. 524-3-3

Zachaciński Olesław zgubił tymczasowy dowód osobisty, wywd. w Pabjanicach. 596-3-3

Wielki Józef zgubił kartę powołania rocz. 1900. 435-3-3

Władimir Edward zgubił paszport niemiecki, wywd. w Łodzi oraz kartę zwolnienia. 442-3-3

Markiewicz Wawrzynek zgubił paszport polski, wywd. w Łodzi oraz świadectwo na konia. 509-3

Piotrus Szulim Jala zgubił paszport polski, wywd. w Lutomeraku. 436-3-3

BANKOWIEC

ustawiony i popularny w sferach handlowo-przemysłowych; erudyta w operacjach bankiersko-wskłowych, giełdy i arbitrażu, wieloletni buchalter - bilansista i korespondent; rzeczoznawca w kwestjach buchalt. i biurowych; rutynowany organizator i kierownik; od lat kilkunastu na Kijmie ekspedycja, stanowisku pierwszorzędnego. Oferty do adm. „Głosu” dla okazicieli Polskiego” 84-2

Mieszkania

z 2 lub 3 pokojami z kuchnią poszukuje się od zaraz. Cena obojętna. Oferty do Adm. „Głosu” pod „R. C.” 426-2

Płace 150%, drożej Kupuję brylanty, złoto, srebro, perły, diamenty, biuterię, stare zęby, zegarki oraz futra i dywany. Konstytynowska 7. Milch, prawa ofiyna i piętrowo. 601-10

Lokal

składający się z 3 pokojów i 2 piwnic z urządzeniem na aptekę do oddania. Wejście z ulicy Nowo-Targowej. Wiadomość w kancelarii szpitala im. Poznańskich. 658-3

Okazyjnie do sprzedania bardzo ładny **kostjum maskaradowy** na szczupłą osobę. Piotrkowska 225, front m. 4, od godz. 5-7-ej. 654-3

Kostjumy maskaradowe

do sprzedania lub wypożyczenia. Suknie balowe, kolorowe pantofelki i pończochy, jumper jedwabny, szale, koronki, etc. z powodu wyjazdu do sprzedania. Dzielna 33, parter. fr. m. 2. 659-1

Biuralista, szef biura

z dokładną znajomością buchalt. od zaraz poszukiwany. Oferty sub B. Sz. B. z podaniem referencji do adm. „Głosu”. 56-2

Zdolny szofer

do samochodu osobowego może się zgłosić do fabryki L. Plihal i S-ka Karolew 10. 79-1

Młoda inteligentna panna

mająca kompletne urządzone mieszkanie z powodu samotności poszukuje na tej drodze towarzysza życia. Lask. oferty sub. XX wiek proszę kładse do adm. „Głosu Polskiego”. 24-2

OPTYK „UNIVERSAL”

Cegielińska 57 róg Piotrkowskiej. Poleca wielki wybór Okularów amerykańskich, Lorgniony, Monokle, Lupy. Ceny przystępne. 58-5

LOKAL SKLEPOWY

w centr. miast. natychmiast potrzebny. Oferty pod S. J. S. do adm. „Głosu” 19-1

Pokój

z oddzieln. wejściem, z umeblowaniem lub bez poszukiwany dla poważnego reflektanta. Cena obojętna. Oferty: Al. Kościuszki 93 m. 4. 863-2

Ugłoszenia

WYCAJANE: 200 mk. za wiersz nonpareilowy jednostronny. NADESŁANE: przedruk 200 mk. za wiersz 200 mk. za wiersz 300 mk. za wiersz 400 mk. za wiersz 500 mk. za wiersz 600 mk. za wiersz 700 mk. za wiersz 800 mk. za wiersz 900 mk. za wiersz 1000 mk. za wiersz 1100 mk. za wiersz 1200 mk. za wiersz 1300 mk. za wiersz 1400 mk. za wiersz 1500 mk. za wiersz 1600 mk. za wiersz 1700 mk. za wiersz 1800 mk. za wiersz 1900 mk. za wiersz 2000 mk. za wiersz 2100 mk. za wiersz 2200 mk. za wiersz 2300 mk. za wiersz 2400 mk. za wiersz 2500 mk. za wiersz 2600 mk. za wiersz 2700 mk. za wiersz 2800 mk. za wiersz 2900 mk. za wiersz 3000 mk. za wiersz 3100 mk. za wiersz 3200 mk. za wiersz 3300 mk. za wiersz 3400 mk. za wiersz 3500 mk. za wiersz 3600 mk. za wiersz 3700 mk. za wiersz 3800 mk. za wiersz 3900 mk. za wiersz 4000 mk. za wiersz 4100 mk. za wiersz 4200 mk. za wiersz 4300 mk. za wiersz 4400 mk. za wiersz 4500 mk. za wiersz 4600 mk. za wiersz 4700 mk. za wiersz 4800 mk. za wiersz 4900 mk. za wiersz 5000 mk. za wiersz 5100 mk. za wiersz 5200 mk. za wiersz 5300 mk. za wiersz 5400 mk. za wiersz 5500 mk. za wiersz 5600 mk. za wiersz 5700 mk. za wiersz 5800 mk. za wiersz 5900 mk. za wiersz 6000 mk. za wiersz 6100 mk. za wiersz 6200 mk. za wiersz 6300 mk. za wiersz 6400 mk. za wiersz 6500 mk. za wiersz 6600 mk. za wiersz 6700 mk. za wiersz 6800 mk. za wiersz 6900 mk. za wiersz 7000 mk. za wiersz 7100 mk. za wiersz 7200 mk. za wiersz 7300 mk. za wiersz 7400 mk. za wiersz 7500 mk. za wiersz 7600 mk. za wiersz 7700 mk. za wiersz 7800 mk. za wiersz 7900 mk. za wiersz 8000 mk. za wiersz 8100 mk. za wiersz 8200 mk. za wiersz 8300 mk. za wiersz 8400 mk. za wiersz 8500 mk. za wiersz 8600 mk. za wiersz 8700 mk. za wiersz 8800 mk. za wiersz 8900 mk. za wiersz 9000 mk. za wiersz 9100 mk. za wiersz 9200 mk. za wiersz 9300 mk. za wiersz 9400 mk. za wiersz 9500 mk. za wiersz 9600 mk. za wiersz 9700 mk. za wiersz 9800 mk. za wiersz 9900 mk. za wiersz 10000 mk. za wiersz 10100 mk. za wiersz 10200 mk. za wiersz 10300 mk. za wiersz 10400 mk. za wiersz 10500 mk. za wiersz 10600 mk. za wiersz 10700 mk. za wiersz 10800 mk. za wiersz 10900 mk. za wiersz 11000 mk. za wiersz 11100 mk. za wiersz 11200 mk. za wiersz 11300 mk. za wiersz 11400 mk. za wiersz 11500 mk. za wiersz 11600 mk. za wiersz 11700 mk. za wiersz 11800 mk. za wiersz 11900 mk. za wiersz 12000 mk. za wiersz 12100 mk. za wiersz 12200 mk. za wiersz 12300 mk. za wiersz 12400 mk. za wiersz 12500 mk. za wiersz 12600 mk. za wiersz 12700 mk. za wiersz 12800 mk. za wiersz 12900 mk. za wiersz 13000 mk. za wiersz 13100 mk. za wiersz 13200 mk. za wiersz 13300 mk. za wiersz 13400 mk. za wiersz 13500 mk. za wiersz 13600 mk. za wiersz 13700 mk. za wiersz 13800 mk. za wiersz 13900 mk. za wiersz 14000 mk. za wiersz 14100 mk. za wiersz 14200 mk. za wiersz 14300 mk. za wiersz 14400 mk. za wiersz 14500 mk. za wiersz 14600 mk. za wiersz 14700 mk. za wiersz 14800 mk. za wiersz 14900 mk. za wiersz 15000 mk. za wiersz 15100 mk. za wiersz 15200 mk. za wiersz 15300 mk. za wiersz 15400 mk. za wiersz 15500 mk. za wiersz 15600 mk. za wiersz 15700 mk. za wiersz 15800 mk. za wiersz 15900 mk. za wiersz 16000 mk. za wiersz 16100 mk. za wiersz 16200 mk. za wiersz 16300 mk. za wiersz 16400 mk. za wiersz 16500 mk. za wiersz 16600 mk. za wiersz 16700 mk. za wiersz 16800 mk. za wiersz 16900 mk. za wiersz 17000 mk. za wiersz 17100 mk. za wiersz 17200 mk. za wiersz 17300 mk. za wiersz 17400 mk. za wiersz 17500 mk. za wiersz 17600 mk. za wiersz 17700 mk. za wiersz 17800 mk. za wiersz 17900 mk. za wiersz 18000 mk. za wiersz 18100 mk. za wiersz 18200 mk. za wiersz 18300 mk. za wiersz 18400 mk. za wiersz 18500 mk. za wiersz 18600 mk. za wiersz 18700 mk. za wiersz 18800 mk. za wiersz 18900 mk. za wiersz 19000 mk. za wiersz 19100 mk. za wiersz 19200 mk. za wiersz 19300 mk. za wiersz 19400 mk. za wiersz 19500 mk. za wiersz 19600 mk. za wiersz 19700 mk. za wiersz 19800 mk. za wiersz 19900 mk. za wiersz 20000 mk. za wiersz 20100 mk. za wiersz 20200 mk. za wiersz 20300 mk. za wiersz 20400 mk. za wiersz 20500 mk. za wiersz 20600 mk. za wiersz 20700 mk. za wiersz 20800 mk. za wiersz 20900 mk. za wiersz 21000 mk. za wiersz 21100 mk. za wiersz 21200 mk. za wiersz 21300 mk. za wiersz 21400 mk. za wiersz 21500 mk. za wiersz 21600 mk. za wiersz 21700 mk. za wiersz 21800 mk. za wiersz 21900 mk. za wiersz 22000 mk. za wiersz 22100 mk. za wiersz 22200 mk. za wiersz 22300 mk. za wiersz 22400 mk. za wiersz 22500 mk. za wiersz 22600 mk. za wiersz 22700 mk. za wiersz 22800 mk. za wiersz 22900 mk. za wiersz 23000 mk. za wiersz 23100 mk. za wiersz 23200 mk. za wiersz 23300 mk. za wiersz 23400 mk. za wiersz 23500 mk. za wiersz 23600 mk. za wiersz 23700 mk. za wiersz 23800 mk. za wiersz 23900 mk. za wiersz 24000 mk. za wiersz 24100 mk. za wiersz 24200 mk. za wiersz 24300 mk. za wiersz 24400 mk. za wiersz 24500 mk. za wiersz 24600 mk. za wiersz 24700 mk. za wiersz 24800 mk. za wiersz 24900 mk. za wiersz 25000 mk. za wiersz 25100 mk. za wiersz 25200 mk. za wiersz 25300 mk. za wiersz 25400 mk. za wiersz 25500 mk. za wiersz 25600 mk. za wiersz 25700 mk. za wiersz 25800 mk. za wiersz 25900 mk. za wiersz 26000 mk. za wiersz 26100 mk. za wiersz 26200 mk. za wiersz 26300 mk. za wiersz 26400 mk. za wiersz 26500 mk. za wiersz 26600 mk. za wiersz 26700 mk. za wiersz 26800 mk. za wiersz 26900 mk. za wiersz 27000 mk. za wiersz 27100 mk. za wiersz 27200 mk. za wiersz 27300 mk. za wiersz 27400 mk. za wiersz 27500 mk. za wiersz 27600 mk. za wiersz 27700 mk. za wiersz 27800 mk. za wiersz 27900 mk. za wiersz 28000 mk. za wiersz 28100 mk. za wiersz 28200 mk. za wiersz 28300 mk. za wiersz 28400 mk. za wiersz 28500 mk. za wiersz 28600 mk. za wiersz 28700 mk. za wiersz 28800 mk. za wiersz 28900 mk. za wiersz 29000 mk. za wiersz 29100 mk. za wiersz 29200 mk. za wiersz 29300 mk. za wiersz 29400 mk. za wiersz 29500 mk. za wiersz 29600 mk. za wiersz 29700 mk. za wiersz 29800 mk. za wiersz 29900 mk. za wiersz 30000 mk. za wiersz 30100 mk. za wiersz 30200 mk. za wiersz 30300 mk. za wiersz 30400 mk. za wiersz 30500 mk. za wiersz 30600 mk. za wiersz 30700 mk. za wiersz 30800 mk. za wiersz 30900 mk. za wiersz 31000 mk. za wiersz 31100 mk. za wiersz 31200 mk. za wiersz 31300 mk. za wiersz 31400 mk. za wiersz 31500 mk. za wiersz 31600 mk. za wiersz 31700 mk. za wiersz 31800 mk. za wiersz 31900 mk. za wiersz 32000 mk. za wiersz 32100 mk. za wiersz 32200 mk. za wiersz 32300 mk. za wiersz 32400 mk. za wiersz 32500 mk. za wiersz 32600 mk. za wiersz 32700 mk. za wiersz 32800 mk. za wiersz 32900 mk. za wiersz 33000 mk. za wiersz 33100 mk. za wiersz 33200 mk. za wiersz 33300 mk. za wiersz 33400 mk. za wiersz 33500 mk. za wiersz 33600 mk. za wiersz 33700 mk. za wiersz 33800 mk. za wiersz 33900 mk. za wiersz 34000 mk. za wiersz 34100 mk. za wiersz 34200 mk. za wiersz 34300 mk. za wiersz 34400 mk. za wiersz 34500 mk. za wiersz 34600 mk. za wiersz 34700 mk. za wiersz 34800 mk. za wiersz 34900 mk. za wiersz 35000 mk. za wiersz 35100 mk. za wiersz 35200 mk. za wiersz 35300 mk. za wiersz 35400 mk. za wiersz 35500 mk. za wiersz 35600 mk. za wiersz 35700 mk. za wiersz 35800 mk. za wiersz 35900 mk. za wiersz 36000 mk. za wiersz 36100 mk. za wiersz 36200 mk. za wiersz 36300 mk. za wiersz 36400 mk. za wiersz 36500 mk. za wiersz 36600 mk. za wiersz 36700 mk. za wiersz 36800 mk. za wiersz 36900 mk. za wiersz 37000 mk. za wiersz 37100 mk. za wiersz 37200 mk. za wiersz 37300 mk. za wiersz 37400 mk. za wiersz 37500 mk. za wiersz 37600 mk. za wiersz 37700 mk. za wiersz 37800 mk. za wiersz 37900 mk. za wiersz 38000 mk. za wiersz 38100 mk. za wiersz 38200 mk. za wiersz 38300 mk. za wiersz 38400 mk. za wiersz 38500 mk. za wiersz 38600 mk. za wiersz 38700 mk. za wiersz 38800 mk. za wiersz 38900 mk. za wiersz 39000 mk. za wiersz 39100 mk. za wiersz 39200 mk. za wiersz 39300 mk. za wiersz 39400 mk. za wiersz 39500 mk. za wiersz 39600 mk. za wiersz 39700 mk. za wiersz 39800 mk. za wiersz 39900 mk. za wiersz 40000 mk. za wiersz 40100 mk. za wiersz 40200 mk. za wiersz 40300 mk. za wiersz 40400 mk. za wiersz 40500 mk. za wiersz 40600 mk. za wiersz 40700 mk. za wiersz 40800 mk. za wiersz 40900 mk. za wiersz 41000 mk. za wiersz 41100 mk. za wiersz 41200 mk. za wiersz 41300 mk. za wiersz 41400 mk. za wiersz 41500 mk. za wiersz 41600 mk. za wiersz 41700 mk. za wiersz 41800 mk. za wiersz 41900 mk. za wiersz 42000 mk. za wiersz 42100 mk. za wiersz 42200 mk. za wiersz 42300 mk. za wiersz 42400 mk. za wiersz 42500 mk. za wiersz 42600 mk. za wiersz 42700 mk. za wiersz 42800 mk. za wiersz 42900 mk. za wiersz 43000 mk. za wiersz 43100 mk. za wiersz 43200 mk. za wiersz 43300 mk. za wiersz 43400 mk. za wiersz 43500 mk. za wiersz 43600 mk. za wiersz 43700 mk. za wiersz 43800 mk. za wiersz 43900 mk. za wiersz 44000 mk. za wiersz 44100 mk. za wiersz 44200 mk. za wiersz 44300 mk. za wiersz 44400 mk. za wiersz 44500 mk. za wiersz 44600 mk. za wiersz 44700 mk. za wiersz 44800 mk. za wiersz 44900 mk. za wiersz 45000 mk. za wiersz 45100 mk. za wiersz 45200 mk. za wiersz 45300 mk. za wiersz 45400 mk. za wiersz 45500 mk. za wiersz 45600 mk. za wiersz 45700 mk. za wiersz 45800 mk. za wiersz 45900 mk. za wiersz 46000 mk. za wiersz 46100 mk. za wiersz 46200 mk. za wiersz 46300 mk. za w